

SREĆNI NOVOGODIŠNJI I BOŽIĆNI PRAZNICI

2017

AKTUELNOSTI:

*Još bez dogovora o novom
Kolektivnom ugovoru*

str.
04.

INTERVJU:

*MR VLADIMIR BOJIČIĆ:
Premašena naplata iz
rekordne 2015. godine*

str.
11.

**OSVRT NA
2016. GODINU**

str.
05.

OSVRT:

08.

OSVRT:

AKT O PROCJENI RIZIKA ZA RADNA MJESTA U EPCG: Završeni akti za TE Pljevlja i HE Perućica
Značajan iskorak na unapređenju ZZNR u Kompaniji

AKTUELNOSTI:

14.

AKTUELNOSTI:

KONAČNE CIJENE U PROSJEKU MANJE ZA 4,5 ODSTO

CEDIS:

19.

CEDIS:

ZAKLJUČEN KOLEKTIVNI UGOVOR

SADRŽAJ:

<p>04. AKTUELNOSTI
Reprezentativni sindikat i menadžment EPCG, do zaključenja ovog broja lista, bez dogovora o novom Kolektivnom ugovoru
Od januara najvjerojatnije po Granskom ugovoru</p> <hr/> <p>05. OSVRT NA 2016. GODINU
OSVRT
AKT O PROCJENI RIZIKA ZA RADNA MJESTA U EPCG: Završeni akti za TE Pljevlja i HE Perućica</p> <hr/> <p>08. Značajan iskorak na unapređenju ZZNR u Kompaniji
INTERVJU
Mr Vladimir Bojičić, izvršni rukovodilac FC Snabdijevanje
Premašena naplata iz rekordne 2015. godine</p> <hr/> <p>11. AKTUELNOSTI
KONAČNE CIJENE U PROSJEKU MANJE ZA 4,5 ODSTO</p> <hr/> <p>14. AKTUELNOSTI
Javna rasprava o uticaju na životnu sredinu projekta prevođenja voda rijeke Zete u akumulacije Krupac i Slano
Projekat ima prohodnost</p> <hr/> <p>15. CRNA GORA
AKTUELNOSTI
Seminar u organizaciji Montel Energetika.NET o tržištu električne energije u Crnoj Gori
Osniva se kompanija, koja ima zadatak da uspostavi berzu električne energije</p> <hr/> | <p>19. CEDIS
ZAKLJUČEN KOLEKTIVNI UGOVOR</p> <hr/> <p>19. CEDIS
RAE utvrdila prihod za energetske subjekte za naredne tri godine
CEDIS-U 76,44 MILIONA EURA</p> <hr/> <p>20. CEDIS
REGION 1 UOČI ZIMSKE SEZONE
INVESTICIJAMA PROTIV „USKIH GRILA“</p> <hr/> <p>21. CEDIS
KAP LJUBAVI IZVOR ŽIVOTA</p> <hr/> <p>22. CEDIS
REGION 3
VEĆA POUZDANOST, MANJI GUBICI</p> <hr/> <p>24. CEDIS
Miloš Bulatović, koordinator Radne grupe za izradu Plana integriteta CEDIS-a
INTEGRITET KOMPA NIJE POŽELJNA ODREDNICA ZA UNAPREĐENJE EFIKASNOSTI</p> <hr/> <p>25. CEDIS
Milorad Bakić, uklopničar u „TS Andrijevića“
U MOM KOLEKTIVU OTIMALI SMO SE ZA POSAO</p> <hr/> <p>26. CEDIS
PRIMREMA DV „KONJUHE“ ZA RAD U ZIMSKIM USLOVIMA</p> |
|---|--|

AKTUELNOSTI:

15.

AKTUELNOSTI:

Javna rasprava o uticaju na životnu sredinu projekta prevođenja voda rijeke Zete u akumulacije Krupac i Slano
Projekat ima prohodnost

NOVA GODINA:

36.

**NOVA GODINA
OBIČAJI I VJEROVANJA
NOVOGODIŠNJE ČESTITKE
SLATKO I ZDRAVO**
OBJEKTIV

27.

Nove tehnologije i potreba za stalnim usavršavanjem
Edukacija kao investicija

IZ DRUGOG UGLA

28.

Milan Radović, direktor HE Piva
Za uspjeh je potrebna vjera u drugoga

PREDSTAVLJAMO

29.

Zaštitari na radnom mjestu treća faza u HE „Perućica“
Svojski i domaćinski

FELJTON

30.

Rako Milošević, šef gradilišta istražnih radova na izgradnji hidroelektrane na Mratinju
Gdje si, potopi se elektrana!

SPORT I REKREACIJA

31.

Bazen u Nikšiću opravdao očekivanja
Posjeta odlična, uslovi sjajni

SPORT I REKREACIJA

32.

Danilo Mitrović, direktor nacionalnih selekcija Crne Gore u KSCG
Najuspješnija godina od osamostaljenja

SPORT I REKREACIJA

33.

Biznis liga Crne Gore u košarci
KK EPCG sjajno otvorio sezonu
Nikšićka liga malog fudbala
Odlične partije KMF EPCG

DRUŠTVO

34.

U okviru inicijative Kancelarije UNICEF- a u Crnoj Gori
Đaci posjetili EPCG
Akciju sadnje u Danilovgradu podržala i EPCG

NOVA GODINA

36-39.

**OBIČAJI I VJEROVANJA
NOVOGODIŠNJE ČESTITKE
SLATKO I ZDRAVO**
Ženski kutak

ZDRAVLJE

40.

SUVE ŠLJIVE I ORASI I JOS PONEŠTO

AKTUELNOSTI

41.

Neka vas vozi dobra energija 3

42.

Ford mondeo potrošaču iz Podgorice

43.

“BUDI U TOKU, BUDI U IGRI”

43.

TESLA

MUDRE MISLI

impressum

ELEKTROPRIVREDA**PREDSJEDNIK ODBORA DIREKTORA**

Srđan Kovačević

IZVRŠNI DIREKTOR

Tonino Maglio

DIREKCIJA ZA ODNOS**SA JAVNOŠĆU****IZVRŠNI RUKOVODILAC**

Rajko Šebek

rajko.sebek@epcg.com

**RUKOVODILAC SEKTORA ZA
INTERNU KOMUNIKACIJU**

Mitar Vučković

mitar.vuckovic@epcg.com

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Miodrag Vuković

miodrag.vukovic@epcg.com

REDAKCIJA:

Olivera Vulanović

olivera.vulanovic@epcg.com

Biljana Mitrović

biljana.mitrovic@cedis.me

Marko Burić

marko.buric@epcg.com

KOMPJUTERSKA OBRADA:

DPC D.O.O. Podgorica

Adresa redakcije:

Ulica Vuka Karadžića 2 Nikšić

Tel/fax: 040/204-223

E - mail: list.epcg@epcg.com

Web site: www.epcg.com

Izdavač: Elektroprivreda

Crne Gore AD Nikšić

Tiraž: 1800

Štampa: Grafo group D.O.O.

Podgorica

AKTUELNOSTI

REPREZENTATIVNI SINDIKAT I MENADŽMENT EPCG, DO ZAKLJUČENJA OVOG BROJA LISTA, BEZ DOGOVORA O NOVOM KOLEKTIVNOM UGOVORU

OD JANUARA NAJVJEROVATNIJE PO GRANSKOM UGOVORU

Mitar Vučković

Iako je stari Kolektivni ugovor u Elektroprivredi Crne Gore prestao da važi 08. decembra ove godine, u novu 2017, po svoj prilici, ući ćemo bez Kolektivnog ugovora i realnom izvjesnošću da će od januarske plate početi da se primjenjuju odredbe Granskog kolektivnog ugovora za oblast energetike.

- Ukoliko se, u međuvremenu, nešto ne promijeni i sa sindikatom ne postigne dogovor o zaključenju

novog Kolektivnog ugovora, od 01. januara naredne godine, shodno aktuelnom Zakonu o radu, moraćemo primjenjivati odredbe Granskog kolektivnog ugovora u punom kapacitetu, istakao je rukovodilac Sektora za ljudske resurse i organizaciju, Predrag Krivokapić.

Podsjetimo, Zakonom o radu, čl 4, stav 5, propisano je: „Ukoliko kolektivni ugovor kod poslodavca nije zaključen, neposredno se pri-

mjenjuje granski kolektivni ugovor za odgovarajuću djelatnost, a ako nema granskog kolektivnog ugovora primjenjuje se opšti kolektivni ugovor“.

U slučaju primjene Granskog kolektivnog ugovora zaposleni u EPCG će sve do potpisivanja novog Kolektivnog ugovora primati oko 30 odsto manje zarade u odnosu na dosadašnja primanja.

OSVRT NA 2016. GODINU

Mitar Vučković

MOMIR GRBOVIĆ, v.d. izvršnog rukovodioca Direkcije za upravljanje energijom EPCG POZITIVNI EFEKTI TRGOVINE ENERGIJOM PREKO 10 MILIONA EURA

Godina na izmaku po mnogo čemu bila je specifična, može se reći i turbulentna. Neočekivani pad cijena na tržištima električne energije u februaru 2016. godine nepovoljno se reflektovao na kretanje cijena tokom ostalog dijela godine (sve do

oktobra), dok je odluka Francuske da privremeno ugasi nuklearke ukupne snage oko 20.000 MW prouzrokovala nagli skok cijena električne energije.

Ako bismo uporedili kretanja cijena „fjučersa“ tokom posljednjeg kvartala 2015. za 2016. godinu i ostvarene cijene tokom ove godine, dolazimo do zaključka da svaku prognozu treba uzeti sa velikom rezervom te da je strategija podjele rizika jedino ispravna. Praksa pokazuje da su i veći sistemi, sa mnogo boljom analitikom tokom 2016. godine, a naročito tokom februara, kroz dugoročnu i kratkoročnu trgovinu izgubili na stotine miliona eura.

Iako su hidrološke prilike tokom 2016. bile i iznad prosjeka, skoncentrisanost padavina u prvom dijelu godine uslovlila je da se pojava velikih dotoka poklopi sa periodom nižih cijena električne energije na tržištu.

Planiranu strategiju za 2016. godinu poremetio je i raskid ugovora sa UNIPROM-om (snabdjevanje KAP), 1. marta, zbog čega smo morali da na 30-tak dan obustavimo proizvodnju u TE Pljevlja, jer su cijene električne energije bile niže od cijena uglja. Međutim naš stav da se „upravljanjem“ akumulacijama što više vode „prebaci“ u ljetnju sezonu, pokazao se potpuno opravdanim s obzirom na to da su viškovi u akumulacijama znatno bolje valorizovani tokom trećeg i četvrtog kvartala kada je došlo do rasta prodajnih cijena električne energije. Na ruku nam je išlo i to što su planirani remontu proizvodnih kapaciteta kvalitetno realizovani pa je spremno dočekana zima i sezona kiša.

Ipak, najvećim uspjehom Direkcije za upravljanje energijom u 2016. godini doživljavam to što su zaposleni (iako sa smanjenim brojem izvršilaca) uspjeli da obave sve postvljene radne zadatke, ispoštuju sve ugovore u smislu usluga (CGES, CEDIS, Gen-i...), obezbijede energiju za sve ispade proizvodnih pogona i da debalans penale svedu na najmanju moguću mjeru te pokriju sa energijom sve remonte proizvodnih jedinica, ublaže efekte raskida ugovora sa UNIPROM-om i na najbolji mogući način valorizuju proizvodnju - pa procjenjujemo da će samo po osnovu trgovine električnom energijom naša kompanija inkasirati preko 10 miliona eura. Pomenuću i podatak, da je tokom 2016. godine zaključeno preko 3000 transakcija (ugovora), što znači – desetak dnevno. Takođe, zaposleni u Direkciji uzeli su učešća i u timovima koji se bave donošenjem raznih regulativa iz oblasti energetike, organizovanju tržišta i berze u našoj zemlji. Direkcija je uspjela da preko svojih partnera plasira električnu energiju na berze u regionu – HUPX-Mađarska, BSP-Slovenija, SEEPEX-Srbija. Satisfakcija za naš rad je i sveopšte mišljenje partnera iz oblasti trgovine električnom energijom da smo i dalje vodeća Elektroprivreda u regionu.

Pored redovnih obaveza, prioriteta Direkcije za upravljanje energijom u narednoj godini su opremanje „operativnog centra“ u sklopu Direkcije, zatim kadrovsko popunjavanje upražnjenih radnih mjesta, registracija na SEEPEX berzi i direktno učešće EPCG na berzi u Srbiji. Tu su i izazovi plasmana i balansiranja proizvodnje iz vjetroelektrana s obzirom na najavljeni početak rada vjetroparka „Krnovo“, kao i značajno učešće u organizaciji crnogorske berze.

ZORAN PEROVIĆ, rukovodilac Sektora za operativnu kontrolu i planiranje HE „Perućica“ GODINA NA NIVOU PLANA

Tokom 2016. godine HE „Perućica“ proizvela je planiranih 920 GWh električne energije (na dan 12.12.2016.godine proizvedeno je oko 906 GWh ili 98,5 odsto planiranih količina), dok je kao rezultat kvalitetno odrađenog godišnjeg remonta te redovnog tekućeg održavanja pouzdanost elektrane tradicionalno

bila na nivou od 99,93 odsto. I raspoloživost agregata, takođe, bila je na visokom nivou i iznosila je 83,76 odsto.

U akumulacijama trenutno ima potencijala za proizvodnju 102 GWh električne energije, a koliko će zaista biti proizvedeno zavisi od voznog reda koji bude utvrdila Direkcija za upravljanje energijom, jer kao što je poznato „Perućica“ uspješno pruža usluge sekundarne regulacije i ostale pomoćne usluge u skladu sa planovima i zadatim vrijednostima pomenute operativne cjeline. Međutim, ovakav rad HE „Perućica“ dovodi do povećanog raubovanja opreme i zahtijeva veća finansijska ulaganja u održavanje elektrane.

Inače, tokom naredne godine u HE „Perućica“ će biti raspoloživi svi agregati sa maksimalno raspoloživom snagom od 307 MW. Očekujemo da će i u 2017.godini biti zadržana visoka pogonska spremnost objekata i postrojenja, kao garant za ispunjavanje godišnjeg proizvodnog plana od 920 GWh električne energije. Isto tako očekujemo da će biti realizovani radovi predviđeni budžetom za 2017. godinu, kao i da će početi II faza modernizacije hidroelektrane.

MILAN RADOVIĆ direktor HE „Piva“ PREMAŠEN PROIZVODNI PLAN

Proizvodni plan HE „Piva“ za 2016.godinu od 750 GWh električne energije ostvaren je već 12. decembra pa je realno očekivati da ćemo ove godine proizvesti 5 odsto više energije u odnosu na planirane količine.

HE „Piva“ je, tokom godine, imala stabilan rad i u svakom trenutku je odgovorila zahtjevima Direkcije za upravljanje energijom, čime je omogućeno da kompanija ostvari planirane prihode. Međutim, kao posebno važan događaj u godini na izmaku istakao bih potpisivanje Ugovora za rekonstrukciju agregata br.1. Za HE „Piva“ naredna godina je veoma važna, jer osim rekonstrukcije A1, očekujemo da bude produbljeno i korito rijeke Pive u dužini od kilometar. Ovaj projekat ima široku podršku unutar kompanije jer, sam po sebi, donosi benefit od 12 GWh električne energije na godišnjem nivou. I ljudi iz modernizacije su planirali značajne aktivnosti za narednu godinu. Ukoliko se realizuje navedeno, a za to postoje jasne pretpostavke 2017. će biti, u pravom smislu riječi, investiciona godina u HE „Piva“.

LUKA JOVANOVIĆ direktor TE „Pljevlja“ POVEĆANA INSTALISANA SNAGA ELEKTRANE

Pouzdan i stabilan rad opreme i postrojenja, kao i puno poštovanje planova koje je, u zavisnosti od potreba sistema i stanja na tržištu električne energije, dostavljala Direkcija za upravljanje energijom obilježilo je godinu na izmaku u termoelektrani „Pljevlja“.

Za 11 mjeseci ove godine proizveli smo 1.082 GWh električne energije, što je na nivou 82,7 odsto godišnjeg plana. U isto vrijeme procenat realizacije po voznom redu koji je definisala Direkcija za upravljanje energijom bio je na nivou 98,3 odsto. Podsjećam, godišnji plan proizvodnje za 2016. bio je 1.286 GWh.

Kao prvi čovjek elektrane posebno bih istakao činjenicu da smo, prije svega zahvaljujući sistematskom radu, sposobnostima i stručnosti zaposlenih, uspjeli da snagu na pragu elektrane sa 198,5 MW podignemo na 205 MW. Dakle, uz približno istu potrošnju uglja i istu sopstvenu potrošnju dobilo se dodatnih 6 MW snage što je doprinijelo efikasnijem radu i smanjenju proizvodne cijene energije. I ne treba zaboraviti da je TE „Pljevlja“ ove godini prvi put ostvarila rekord u dnevnoj proizvodnji od 5000 MWh električne energije.

Moram reći da sa puno optimizma, ali i realnim ambicijama dočekujemo 2017. godinu, u kojoj smo planirali da u okviru dvomjesečnog godišnjeg redovnog remonta elektrane izvedemo i kapitalni remont turbogeneratorskog postrojenja i time obezbijedimo pouzdani rad turbine i u narednih pet godina.

MR OLGA RADOVIĆ izvršni rukovodilac Direkcije za opšte poslove EPCG ISPUNILI SMO ZACRTANE CILJEVE

Donošenjem Procedura i Plana upravljanja otpadom te Akata o procjeni rizika za HE „Perućica“ i TE „Pljevlja“, Procedure u slučaju povrede na radu, kao i Planova obezbjeđenja objekata, Direkcija za opšte poslove napravila je, u 2016.godini, veliki kvalitativni pomak na zaokruživanju neophodne normativne infrastrukture kompanije. Posebno bih naglasila napore uložene u izradu integralnih akata o procjeni rizika, čijom će se primjenom poboljšati radni ambijent i sigurnost zaposlenih. Od strateškog značaja je i to što smo početkom godine uspješno završili i kvalitetne Planove obezbjeđenja objekata EPCG što su potvrdile i saglasnosti koje smo dobili od Ministarstva unutrašnjih poslova.

Važno je istaći i to da smo u ovoj godini podmladili vozni park, što će obezbijediti dodatne uštede u održavanju vozila i nakon smanjenja troškova od, čak, 28 odsto u 2015. godini. Podsjećam da smo tokom 2016. godine uveli EKO Business kartice za snabdijevanje gorivom, čime smo korisnicima službenih vozila obezbjedili veći komfor, a kompaniji bolji pregled troškova. Dobro je i to što je novi Pravilnik o organizaciji EPCG uslišio našu inicijativu za centralizaciju voznog parka što će sigurna sam, uz još neke korake koje planiramo već početkom naredne godine, uticati na dalje smanjenje troškova, ali i efikasnije i efektivnije upravljanje tim resursom.

Uvođenjem savremenih informatičkih rješenja, u saradnji sa Direkcijom za ICT, u 2016. godini otpočeli smo i procese koji će u budućnosti unaprijediti arhivsko poslovanje i bezbjednost informacija u EPCG. Očekujem da rezultati budu vidljivi već tokom 2017.godine.

Podsjećam da smo obezbijedili tehničke pretpostavke za unapređenje sistema kontrole pristupa u zgradu Direkcije u Nikšiću, a naredne godine očekujemo potpunu implementaciju tog sistema u svim djelovima kompanije.

Takođe, u dijelu zaštite životne sredine u toku 2016. godine urađeno je ispitivanje na prisustvo piralena u svim elektranama, a na ovom polju u toku 2017.godine očekujemo početak realizacije izgradnje privremenih skladišta za otpad, kao i izradu Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Moram reći i to da smo, i pored nedostatka kadrova određenih tehničkih struka, zahvaljujući velikoj pomoći kolega iz drugih djelova kompanije uspjeli da pokrenemo i tri projekta, od kojih je jedan, rekonstrukcija aneksa Direkcije, u tenderskom postupku, a druga dva, otvaranje kantine u zgradi Direkcije u Nikšiću i adaptacija zgrade EPCG u Bulevaru Sv. Petra Cetinjskog 18 u Podgorici, u fazi izrade glavnog projekta. Realizacija ovih projekata, kao i rekonstrukcija zgrade Mehanizacije, planirana je tokom naredne godine u kojoj nas, takođe, očekuje puno posla.

Planirali smo novo podmlađivanje voznog parka, a očekuje nas i izrada Planova zaštite i spasavanja, kao zakonska obaveza, čijom implementacijom će se dodatno povećati sigurnost zaposlenih na radnom mjestu.

Da zaključim, kao izvršni rukovodilac vrlo sam zadovoljna rezultatima Direkcije za opšte poslove tokom ove godine, a sigurna sam da ćemo punom implementacijom novog Pravilnika o organizaciji, uz odgovarajuća kadrovska rješenja, obezbijediti jasno definisanje svih ciljeva naše Direkcije i njihovo ostvarivanje u zadatim rokovima i u nastupajućoj, 2017.godini.

„Uspjeh ne leži u rezultatima, već u naporima. Biti najbolji nije toliko važno, već raditi najbolje što možemo.“

OSVRT

AKT O PROCJENI RIZIKA ZA RADNA MJESTA U EPCG: ZAVRŠENI AKTI ZA TE PLJEVLJA I HE PERUĆICA

ZNAČAJAN ISKORAK NA UNAPREĐENJU ZZR U KOMPANIJI

Šćepan Šundić, tim lider radnog tima za izradu akta za hidroelektrane i FC Proizvodnja

Kada se posmatra i analizira neka radna aktivnost prvo na šta se asocira je koje efekte i benefite ta aktivnost donosi. A da bi se postigao puni efekat kod obavljanja bilo koje radne djelatnosti, kao osnovni uslov pred organizatore posla, odnosno poslodavce, nameće se potreba da se ta radna aktivnost obavlja na bezbjedan i siguran način.

Da bi se obezbijedili uslovi na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavke za punu fizičku i psihičku zaštitu zaposlenih, neophodno je u svaki proces rada uvesti i organizovati sistem koji će sve to obezbijediti.

Taj sistem zove se Zaštita i zdravlje na radu. Zaštita i zdravlje na radu je multidisciplinarni sistem koji se u svakom procesu rada obezbjeđuje i sprovodi primjenom savremenih tehničkih, zdravstvenih (medicinskih), ekoloških, ergonomskih, socijalnih, organizacionih i drugih mjera kroz načela preventivnosti, bezbjednosti i humanosti.

Kada se govori o sigurnosti i zdravlju na radu i rizicima koji su prisutni kod obavljanja bilo koje radne aktivnosti, u svakom radnom procesu, prva asocijacija ide na Akt o procjeni rizika, koji predstavlja dokument(akt) koji sadrži opis procesa rada sa procjenom (ocjenom) rizika od povreda ili oštećenja zdravlja na radnom mjestu i kojim se utvrđuju mjere za otklanjanje ili smanjenje rizika u cilju poboljšanja bezbjednosti i zaštite zdravlja na radu.

Članovi tima za izradu Akta: Šćepan Šundić, Lidija Bošković, Brano Milošević i Miodrag Pantić

Po crnogorskom zakonodavstvu, a to nameće i međunarodna regulativa iz ove oblasti, svaki poslodavac je dužan da donese akt o procjeni rizika za sva radna mjesta, utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika i obezbijedi njihovo sprovođenje.

Kada se govori o izradi Akta o procjeni rizika za radna mjesta u EPCG AD za kratko ću se vratiti na početak priče. A sve je počelo u junu 2015 godine potpisivanjem (od strane Izvršnog direktora) Projektna povelje o izradi integralnog Akta o procjeni rizika za radna mjesta u EPCG AD. Projektnom poveljom trasiran je put i definisana osnovna načela za izradu Akta, da bi se krajem jula 2015 godine, donošenjem Plana implementacije Projekta ozvaničio početak rada na istom za sve organizacione djelove EPCG AD.

Smjernice za izradu akta i metodologija za procjenu rizika definisane su od strane kompanije A2A, a iste su korišćene pri

izradi Akta o procjeni rizika za kompaniju Edipower-sistem elektrana Udine. Prethodno su i smjernice i metodologija prilagođene crnogorskoj regulativi iz ove oblasti.

Ne mogu ovdje da ne naglasim da je tim koji je određen za implementaciju Projekta, u tom trenutku (izuzimajući Brana Miloševića koji je imenovan za koordinator projekta), bio bez ikakvog iskustva kada je u pitanju problematika izrade akta o procjeni rizika. Moram priznati da sam se u tom trenutku, kao tim lider radnog tima za izradu Akta za hidroelektrane i FC Proizvodnja, uprkos velikom radnom iskustvu, pomalo plašio za konačan ishod ovog Projekta, obzirom na njegovu kompleksnost i složenost. Ali kasniji tok događaja me je demantovao, jer je radni tim samoedukujući se u hodu i uz značajnu pomoć eksternog konsultanta Mr Dejana Gojkovića, u najvećoj mjeri ovladao

situacijom i osposobljen da samostalno završava najveći dio posla na izradi Akta. U ovom trenutku imamo situaciju da su završeni akti za TE Pljevlja i HE Perućica, a u dobroj mjeri se zašlo i u izradu Akta za radna mjesta u HE Piva. Nakon toga uslijediće izrada akata za Direkciju i FC Snabdijevanje.

Prvobitnim planom bilo je predviđeno da se izvrši izrada Akta i za FC Distribucija, ali njenim izdvajanjem iz EPCG AD i stvaranjem CEDIS-a izrada Akta za CEDIS prešla je u njihovu nadležnost. U daljem tekstu daje se u najkraćem (koliko je bilo moguće skratiti, a da se ne izgubi nit koja prožima tekst) osvrt na izradu Akta o procjeni rizika za radna mjesta u HE Perućica.

Aktivnosti na izradi Akta za HE Perućica započete su na inicijalnom sastanku u HE Perućica sredinom februara 2016. godine. Na sastanku su, uz direktora HE Perućica Mirka Kilibardu, prisustvovali i Menadžer Projekta Dr Velimir Strugar, kao i članovi Internog tima za izradu Akta iz HE Perućica (rukovodioci i šefovi tehničkih djelova procesa) i članovi Radnog tima iz Direkcije za opšte usluge (Služba za ZZNR). Sastanku je prisustvovao i eksterni konsultant Mr Dejan Gojković. Na sastanku je dogovorena strategija izrade Akta, definisana zaduženja svih učesnika izrade Akta i potvrđen prethodno usvojeni dinamički plan za realizaciju Projekta i kao krajnji datum označen kraj septembra 2016 godine.

Intenziviranje aktivnosti na izradi Akta uslijedilo je od polovine marta kroz intenzivan rad na prikupljanju podataka iz radnog i tehnološkog procesa. Posao prikupljanja podataka odradili su članovi internog tima za HE Perućica (rukovodioci i šefovi djelova procesa rada) na čelu sa Zoranom Perovićem kao koordinatorom internog tima, kao i stručno lice za ZZNR iz HE Perućica Andrijana Kaljević. Ovi podaci odnose se na opise poslova, podatke iz Sistematizacije u vezi sa organizacijom radnih mjesta, podatke iz tehnološkog procesa, podatke iz oblasti zaštite i zdravlja na radu, podatke o pregledima i ispitivanjima sredstava za rad, sredstava i opreme lične zaštite na radu, uslova radne sredine i slično. Prikupljanje podataka vršeno je prema instrukci-

jama koje su dolazile od koordinatora izrade Akta Brana Miloševića, tim lidera Šćepana Šundića i eksternog konsultanta Mr Dejana Gojkovića.

Sljedeća, najkompliciranija i najzahtjevnija faza, sastojala se iz prepoznavanja i utvrđivanja opasnosti i štetnosti koje se pojavljuju u radnom i tehnološkom procesu uz definisanje uzroka koji dovode do njihove pojave. Takođe je izvršeno definisanje pokazatelja opasnosti i štetnosti, kao i pokazatelja vjerovatnoće nastanka svake opasnosti ili štetnosti. I jedni i drugi pokazatelji su, u skladu sa smjernicama i metodologijom, iskazani u vidu brojevanih vrijednosti. Uz ovako definisane pokazatelje opasnosti/štetnosti i vjerovatnoće došlo se do pozicije da se izračuna nivo i odredi kategorija rizika za sve identifikovane opasnosti/štetnosti na zatečeno stanje, tj. stanje prije primjene mjera za sprečavanje, otklanjanje ili smanjenje nivoa rizika. Ovu fazu u izradi Akta odradili su Brano Milošević i Šćepan Šundić u saradnji sa konsultantom gdje je to bilo neophodno. U dijelu definisanja pokazatelja opasnosti i štetnosti korišćena je podrška eksperta medicine rada. Ovdje valja naglasiti da je za većinu radnih mjesta prepoznato i identifikovano između 35 i 50 opasnosti i štetnosti, i kao što je prethodno rečeno, za svaku od njih je izračunat nivo i definisana kategorija rizika za svako radno mjesto posebno.

Nakon prepoznavanja opasnosti/štetnosti u radnom i tehnološkom procesu uslijedila je faza propisivanja mjera za sprečavanje, otklanjanje ili smanjenje nivoa rizika za svaku opasnost ili štetnost posebno (korektivne mjere). Propisivanje potrebnih mjera dominantno je odradio konsultant uz istovremeno definisanje funkcije (ovlašćenog lica) u Društvu koje će biti odgovorno za primjenu mjera, a sve u skladu sa ovlašćenjima koja su prenesena na ta lica od strane rukovodilaca višeg ranga. Ovom prilikom definisane su i mjere za održavanje prihvatljivog rizika, kao i funkcija u Društvu odgovorna za sprovođenje ovih mjera i funkcija u Društvu odgovorna za kontrolu sprovođenja mjera. Takođe su definisani i resursi (ljudski ili materijalni) potrebni za primjenu mjera,

kao i rokovi za primjenu svih mjera koje nijesu sa statusom „mjera je u primjeni“. Prethodno je status mjera (mjera je u primjeni, mjera je u toku, mjera nije u primjeni) definisan od strane tehničkog osoblja (članova Internog tima) i Stručnog lica za ZZNR iz HE Perućica Andrijane Kaljević, uz učešće koordinatora Projekta Brana Miloševića, tim lidera Šćepana Šundića i konsultanta Mr Dejana Gojkovića.

Nakon definisanja svih korektivnih mjera i svih mjera za održavanje prihvatljivog rizika sa svim informacijama koje ih prate o čemu je bilo riječi u prethodnom pasusu, uslijedila je faza obrade, sistematizovanja ovih podataka i njihovo unošenje u tabele Akta. Ovo je bio vrlo obiman, dugotrajan i zahtjevan posao zbog izuzetno velikog obilja podataka koje je trebalo obraditi i unijeti u tabele. Ovaj posao najvećim dijelom odradili su Miodrag Pantić i Lidija Bošković, dok su im se u kasnijoj fazi priključila stručna lica za poslove ZZNR iz HE Perućica i TE Pljevlja Andrijana Kaljević i Rada Kovačević, koje se takođe nalaze u sastavu tima za implementaciju Akta. Jedan dio posla u ovoj fazi odradila je i Mirjana Adžić, član internog tima za FC Snabdijevanje.

Nakon ove faze bilo je potrebno izračunati nivo i odrediti kategoriju rizika za svaku opasnost/štetnost posebno, na uslov da su primijenjene sve propisane korektivne mjere. Ovaj dio posla odradili su Brano Milošević i Šćepan Šundić koristeći usvojene smjernice i metodologiju.

Zadnje poglavlje Akta je rezervisano za „Zaključak“ u kojem je u formi tabele na sažet način prikazan pregled svih opasnosti/štetnosti (šifriranih pomoću brojnih simbola), sa njima odgovarajućom kategorijom rizika (značajan rizik, rizik srednjeg značaja, rizik malog značaja, zanemarljiv rizik) i koje su poredane po opadajućoj kategoriji rizika (prvo se navode sve štetnosti sa najvećom kategorijom rizika itd., sve do grupe štetnosti koje imaju najnižu kategoriju rizika). U tabeli se takođe za svaku opasnost/štetnost daje pregled mjera za sprečavanje, otklanjanje ili smanjenje nivoa rizika (korektivne mjere) sa rokovima za njihovo

vu primjenu (implementaciju) uz navođene funkcije u Društvu koja je zadužena za primjenu mjera. Takođe se, radi poređenja, navodi i kategorija rizika za svaku opasnost/štetnost podrazumijevajući da su sve korektivne mjere sprovedene (procjena rizika poslije mjera).

Obradu ovog dijela Akta u najvećoj mjeri izvršili su Miodrag Pantić i Lidija Bošković, da bi im se u kasnijoj fazi obrade priključile Andrijana Kaljević i Rada Kovačević.

Konačno, na samom kraju, u sklopu Zaključka nalazi se konstatacija o tome da li je neko radno mjesto sa povećanim rizikom ili ne, koja osposobljavanja iz oblasti ZZNR mora proći i o kojim elementima iz procesa se mora upoznati svaki zaposleni, dok se na samom kraju Zaključka navode posebni zdravstveni uslovi, koji su na osnovu procijenjenih rizika, neophodni za obavljanje poslova svakog radnog mjesta. Ti zdravstveni uslovi opredjeljuju vrstu i obim zdravstvenog pregleda kojem se moraju podvrgnuti zaposleni za svako konkretno radno mjesto.

Ovaj dio posla u okviru Zaključka odradio je konsultant uz pribavljanje mišljenja eksperta medicine rada koji se odnosi na zdravstvene uslove i vrstu i obim zdravstvenog pregleda za svakog zaposlenog.

Uvodno poglavlje koje se odnosi na HE Perućica i koji sadrži osnovne podatke o HE Perućica gdje se na sažet način daje opis postrojenja, opis tehnološkog procesa koji se odvija u njima, opis sredstava

za rad koja se koriste u procesu, uslova radne sredine i sirovina i materijala koji se koriste u procesu, osnovnih podataka iz Sistematizacije radnih mjesta i slično, sačinile su Andrijana Kaljević i Tanja Nikčević uz pomoć tehničkog osoblja HE Perućica.

Tehničku obradu Akta, kompletiranje i pripremu za štampanje, kao i prateće poslove oko štampanja odradili su Miodrag Pantić i Lidija Bošković.

Na kraju, kao rezultat velikog i, u dužem periodu intenzivnog rada ključnog osoblja na izradi Akta (u stručnom dijelu B. Milošević i Š. Šundić, a u dijelu obrade i unosenja podataka M. Pantić i L. Bošković), nastao je dokument u kojem se na eksplicitan način prikazuju svi relevantni faktori koji mogu uticati na bezbjednost i zdravlje zaposlenih na svakom radnom mjestu, a propisivanjem potrebnih korektivnih mjera i mjera za održavanje prihvatljivog nivoa rizika uz adresiranje odgovornosti za njihovu primjenu, sprovođenje i kontrolu primjene, obezbjeđuju se uslovi za siguran i zdrav rad svih zaposlenih.

U aktu je obrađeno svih 111 radnih mjesta u HE Perućica koja su obrađena na oko 6500 strana formata A4, što uz uvodni dio i završna razmatranja čini dokument od oko 6700 strana.

Kao važnu činjenicu, moram istaći odličnu saradnju ekipe obrađivača Akta sa tehničkim osobljem HE Perućica, koje je na krajnje odgovoran i profesionalan način odradilo svoj dio posla i uvijek bilo

spremno da se odazove na svaki naš poziv i da nam da pojašnjenje i pomogne u rješavanju svih nedoumica.

Poseban kvalitet Akta predstavlja njegova autentičnost, jer sve što je napisano u njemu je potpuno autentično i proizašlo je kao rezultat neophodnog znanja i intenzivnog rada njegovih obrađivača. Da bi se sačinio akt ovakvog tipa potrebno je pored opštih znanja iz oblasti ZZNR poznavati i prirodu radnog i tehnološkog procesa koji se odvija u kompaniji za koju se vrši izrada akta. U tom cilju ekipa obrađivača je u više navrata obilazila HE Perućicu radi što boljeg upoznavanja njenog radnog i tehnološkog procesa, a osim toga ekipa je imala i sreću da je nekoliko njenih članova veliki broj godina proveo radeći tehničke poslove u HE Perućica, što je u dobroj mjeri pomoglo da se ovaj Projekat završi na kvalitetan i valjan način.

Kao jedan od najvažnijih dokaza o kvalitetu Akta neka posluži činjenica da je o njemu odlično mišljenje dao jedan od vodećih italijanskih i evropskih eksperata iz ove oblasti gospodin Rodžer Neri.

Kao dokaz koliko je procjena rizika kompleksan i zahtjevan posao neka posluži činjenica da je kao pravni osnov za procjenu rizika korišćeno ukupno 46 dokumenata iz domaće i međunarodne regulative, i to: 31 dokument iz crnogorske regulative, 6 dokumenata iz međunarodne regulative i 9 dokumenata iz interne regulative EPCG AD.

PREDNOSTI IZRADE AKTA SOPSTVENIM SNAGAMA

Kada govorimo o benefitima koji su dobijeni izradom Akta u sopstvenoj režiji navodim samo najvažnije:

-Izradom ovog Akta i akta koji je već urađen za TE Pljevlja stvorena je stručna ekipa koja je osposobljena da najvećim dijelom izvrši izradu dokumenta ovog tipa. Očekujemo da će kroz projekte koji slijede (izrada akata za HE Piva, Direkciju i FC Snabdijevanje) ova ekipa obogatiti svoje znanje i iskustvo i da će se u konačnom osposobiti za izradu ovakvog tipa dokumenata u potpunosti.

Za očekivati je da će ekipa obrađivača za svoj uloženi rad i znanje na izradi Akta biti nagrađena u mjeri koja korespondira kvalitetu i značaju urađenog dokumenta.

-Izradom Akta na ovaj način (najvećim dijelom sopstvenim snagama) postignuta je vrlo značajna finansijska ušteda za kompaniju, jer bi izrada ovog dokumenta za slučaj da ga je radila eksterna organizacija koštala na desetine hiljada eura.

-Izrada akta doprinosi povećanju njegovog kvaliteta, jer jedna je priča kada akt radi eksterna organizacija, a mnogo bolja priča je kada akt rade ljudi iz procesa koji su u potpunosti involvirani u radni i tehnološki proces koji se odvija u kompaniji za koju se vrši izrada akta, jer upravo je dobro poznavanje procesa osnovni predušlov za izradu kvalitetnog dokumenta ovog tipa.

INTERVJU

MR VLADIMIR BOJIČIĆ, IZVRŠNI RUKOVODILAC FC
SNABDIJEVANJEPREMAŠENA
NAPLATA IZ
REKORDNE
2015.
GODINE

2017. velika nepoznanica za sve: mr Vladimir Bojičić

Mitar Vučković

IZMJENE METODOLOGIJA U OBRAČUNU I NAPLATI MREŽNIH USLUGA SIGURNO ĆE UTICATI NA NAŠE ODNOSSE SA KRAJNJIIM KUPCIMA, ALI I ODOSE NAS KAO SNABDJEVAČA SA OPERATORIMA NA KOJE SE TE IZMJENE I ODOSE. U SVAKOM SLUČAJU, U PRVOM KVARTALU 2017. GODINE OČEKUJEMO VELIKI PRITISAK SVE DOK NE BUDEMO IMALI POTPUNO JASNU SLIKU KAKO ĆE I SAMO TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE ODREAGOVATI I NA KRAJU KRAJEVA KAKO ĆEMO SE SVI MI UČESNICI NA TOM TRŽIŠTU SNAĆI SA NE MALIM IZMJENAMA.

Kako biste ocijenili 2016.godinu sa stanovišta funkcionisanja i ukupne djelatnosti javnog snabdjevača?

- Za nas kao snabdjevača 2016. godina bila je uspješna, ali i jako teška i zahtjevna. Kao što znate na početku godine stupio je na snagu novi Zakon o energetici, a čitav taj proces, moram reći, pratio je veliki broj nejasnoća za sve aktere u energetskom sektoru, pa i za javnog snabdjevača, odnosno FC

Snabdijevanje i EPCG.

Prvu polovinu godine obilježilo je odvajanje Operatora distributivnog sistema i formiranje CEDIS-a, što je bio veliki iskorak u pogledu otvaranja tržišta električne energije, koji je doveo do promjene u odnosima između nas kao snabdjevača i CEDIS-a kao Operatora distributivnog sistema. Međusobne odnose morali smo urediti kroz odredbe Ugovora o korišćenju distributivnog sistema, kao i Ugovora

o poslovno-tehničkoj saradnji kako bismo i dalje mogli da nastavimo da radimo kao dominantan, odnosno kao jedini snabdjevač električnom energijom u Crnoj Gori, ako izuzmemo UNIPROM, kao samo-snabdjevača.

Međutim, prilično se kasni za izradom određenih podzakonskih akata, tako da mi još nemamo definisana i zvanično odobrena Pravila za funkcionisanje prenosnog sistema, niti Pravila za funkcionisanje distri-

butivnog sistema, niti Pravila o mjerenju... Od ovih akata usvojeni su jedino Opšti uslovi za snabdijevanje električnom energijom, što je svojevrsni paradoks, jer uopšte ne znamo šta će biti definisano drugim aktima. Sva ta akta međusobno su povezana i usmjerena ka krajnjem kupcu. Upravo na osnovu njih će se morati odrediti ugovori o snabdijevanju sa kupcima i, između ostalog, precizirati jako važna pitanja u vezi sa tehničkim karakteristikama isporučene električne energije, kvalitetom snabdijevanja, nadoknade eventualno nekih šteta i sl.

Značajno je istaći i to da su promijenjene i Metodologije o načinu obračuna i fakturisanja električne energije krajnjim kupcima, zato što se polako, kao što ste možda i upoznati, mijenja način obračuna kod distributivnih kupaca na čijim računima ubuduće neće biti stavke Operator prenosnog sistema nego samo Operator distributnog sistema sa svojim stavkama, sa tehničkim gubicima u distributivnom sistemu... To je značajna izmjena i ta je izmjena kroz same Metodologije uticala da kupci kod kojih se mjeri snaga u narednom periodu ugovaraju snagu i da im se na osnovu te ugovorene snage vrše određena penalisanja, zavisno od toga da li je ta ugovorena snaga dosegnuta ili nije, odnosno da li smo u pojedinim mjesecima ostvarili ugovorenu snagu. Ovdje se radi potencijalno o oko dvije hiljade kupaca sa kojima, nakon što sa njima CEDIS potpiše ugovore o priključenju, mi moramo da potpišemo, do 31. januara, ugovore o snabdijevanju električnom energijom. Pored ovih, moramo potpisati i ugovore sa direktnim kupcima, ako odluče da se i narednom periodu snabdijevaju preko EPCG kao snabdjevača, tako da nas

očekuje zaista veliki posao, jer smo u obavezi da izradimo i Pojedinačne uslove o snabdijevanju električnom energijom što do definisanja Opštih uslova koji su nedavno stupili na snagu nismo mogli, jer ne smiju se ograničiti prava kupaca i ono što je definisano Opštim uslovima u bilo kom smislu. Ovdje bih još dodao da kasni i Metodologija za određivanje cijena za snabdjevača posljednjeg izbora i ranjivih kupaca. Izvjesno je da ćemo po osnovu Zakona o energetici i prelaznih i završnih odredbi mi nastaviti da snabdijevamo tu grupu kupaca sve do izbora posljednjeg snabdjevača i ranjivih kupaca. Od Regulatorne agencije za energetiku dobili smo dopis da će do kraja godine odrediti tu Metodologiju, ali da bismo sve to implementirali kroz biling sistem treba određeno vrijeme da bismo sa isporučiocem biling sistema našli odgovarajuće softversko rješenje.

Kakve su projekcije u naplati potraživanja za utrošenu električnu energiju do kraja ove godine i šta govore uporedni podaci s kraja prošle i prethodnih godina?

Svi pokazatelji govore da smo, zaključno sa novembrom, 1 odsto iznad prošlogodišnjeg stepena naplate potraživanja, a realno je očekivati da i na kraju godine budemo iznad prošlogodišnjeg rezultata. Ovo je zaista veliki uspjeh, jer prošle godine smo za rekordnih 4,7 miliona eura umanjili potraživanja sa početka 2015. To najbolje govori o tome koliko smo dobro radili svoj posao i koliko su opravdane bile aktivnosti koje smo sprovodili tokom 2016. godine.

Inače, nastavlja se i trend porasta potrošnje evidentiran u novembru kao posljedica naglog pada dnevnih temperatura, tako da ćemo ovo-

ga decembra sasvim sigurno imati veću potrošnju nego posljednjeg mjeseca prošle godine. Ako uporedimo potrošnju kod distributivnih kupaca koja je bila rekordna 2015. godine i iznosila 2.145GWh električne energije, ove godine očekujemo da će ta potrošnja biti preko 2.160 GWh, što je gledajući neki niz od 2001. godine od kada pratimo podatke, to rekordna potrošnja.

Koliko su pozitivnim efektima u naplati doprinijele kampanje Zlatni tim, Podijelimo teret i posebno nagradna igra „Neka vas vozi dobra energija“, koja je ove godine u kontinuitetu trajala gotovo cijelu godinu?

O tome koliko su sve ove kampanje uticale na naše rezultate u naplati najbolje govori činjenica da smo ovoga ljeta, odnosno krajem avgusta, dosegli najveći broj kupaca koji redovno izmiruju obaveze. Radi se o nekih 177 hiljada kupaca. To nikada nije bilo u EPCG i sigurno da je i nagradna igra „Neka vas vozi dobra energija“ koju smo organizovali za članove Zlatnog tima, u okviru koje će nagrade posljednjeg kola biti podijeljene ovih dana, itekako uticala na ostvareni rezultat.

Kampanja „Podijelimo teret 4“ kao nastavak izuzetno dobre akcije koja je počela 2013. i ove godine je dala izuzetne rezultate. Zahvaljujući akcijama „Podijelimo teret 3 i 4“ imamo skoro 23 hiljade kupaca koji plaćaju tekuće račune i redovno podmiruju dug iz prethodnog perioda. Imali smo ogromno interesovanje, akcija je bila na snazi avgust, septembar i oktobar. Veliki broj kupaca je obnovio ugovore koje je bio sklopio u okviru kampanje „Podijelimo teret 2“, a veliki broj njih potpisao je nove ugovore, tako da to doprinosi stabilnosti u tekućoj naplati, ali i u dijelu plaćanja pret-

hodnog duga. Ovdje bih pomenuo još jednu akciju o kojoj nije bilo puno priče, ali koja je takođe dala izuzetne rezultate. Radi se o akciji proglašenja neaktivnih kupaca. To su oni kupci koje su do skora važeći Opšti uslovi, „prepoznali“ kao kupce kod kojih u kontinuitetu dužem od 12 mjeseci nije registrovana potrošnja i uplate po osnovu utrošene električne energije. Protiv takvih kupaca sprovodili smo upravni postupak i izdavali Rješenja o odjavi. Rezultat je bio da je između 7 i 8 hiljada, od potencijalno 36 hiljada takvih kupaca, izmirilo više od pedeset odsto od ukupno preko 5,5 miliona eura duga. Zahvaljujući ovoj akciji uspjeli smo da uštedimo značajna sredstva kompaniji po osnovu štampe i distribucije računa takvim kupcima, ali i da u znatnoj mjeri „pročistimo“ i našu bazu podataka.

Sa kakvim optimizmom ulazimo u narednu godinu, s obzirom na to da je RAE promijenila metodologiju obračuna i naplate mrežnih usluga i kako će se ta činjenica odraziti na poslovanje energetskih subjekata sa jedne i položaj krajnjih kupaca električne energije, sa druge strane?

Predstojeća, 2017. godina, velika je nepoznanica za sve. Jedan od razloga je i nepostojanje velikog broja akata na osnovu kojih bi mogli već sada da definišemo kako ćemo nastupiti na tržištu. Izmjene Metodologija u obračunu i naplati mrežnih usluga sigurno će uticati na naše odnose sa krajnjim kupcima, ali i odnose nas kao snabdjevača sa operatorima na koje se te izmjene i odnose. U svakom slučaju, u prvom kvartalu 2017. godine očekujemo veliki pritisak sve dok ne budemo imali potpuno jasnu sliku kako će i samo tržište električne energije

odreagovati i na kraju krajeva kako ćemo se svi mi učesnici na tom tržištu snaći sa ne malim izmjenama.

Kako će se najavljeno i potpuno izvjesno ukidanje naknade javnom snabdjevaču, shodno novom zakonskom i regulatornom okviru, odraziti na poslovanje EPCG, odnosno na račune kupaca?

Odluka RAE, odnosno sami Zakon o energetici koji je definisao status snabdjevača u budućem periodu i neobračunavanje naknade snabdjevaču koja je javnom snabdjevaču služila za pokrivanje troškova tekućeg poslovanja, značajno će uticati na poslovanje EPCG. Radi se o iznosu od 5,6 miliona koje je bilo odobreno za 2016. godinu nakon korekcija, tako da će se sve ovo odraziti na poslovanje EPCG. Trenutno tražimo način kako da nadoknadimo makar dio tog gubitka. Sa druge strane, imamo i ograničenja koja su definisana Zakonom o energetici u dijelu kretanja cijena za male kupce, gdje smo dobili mišljenje nadležnih organa da cijena ne može ići mimo onoga što je definisano članom 249 tog Zakona, što znači da se ta cijena određuje na osnovu pondera između realizovane i ostvarene cijene u prethodnoj godini upoređujući sa fjučersima u odnosu 2/3 pik i 1/3 band energije sa referentne berze koju je odredila Regulatorna agencija za energetiku za 2017. godinu. Na osnovu toga došli smo do cijene od 37,99 €/MWh za oko 360 hiljada kupaca u Crnoj Gori. Do sada cijena je iznosila 37,57 €/MWh. Sa druge strane, imamo i oko 4 hiljade tzv. „velike kupce“ cijena će biti 39,99 €/MWh. Za ove kupce ne postoje zakonska ograničenja, ali moramo da uzmemo u obzir kretanja cijena na tržištu električne energije kako kod nas i u bliskom okruženju tako

i na određenim referentnim berzama kako bi EPCG i dalje bila konkurenta.

Kakva je politika popusta u narednoj godini i šta u tom smislu mogu očekivati kupci električne energije u Crnoj Gori?

Kao što smo u više navrata isticali Odbor direktora EPCG u novembru je donio odluku da se i dalje nastavi sa obračunom popusta za kupce iz kategorije „domaćinstva“ u iznosu od 5 i 10 odsto, s tim što se mijenja osnovica obračuna tih popusta. U ovom trenutku ta će se osnovica odnositi samo na onaj dio računa koji pripada EPCG, jer iako smo to tražili i od ostalih učesnika na tržištu, još nijesmo dobili zvaničan odgovor od njih da li će participirati u popustu. U svakom slučaju, kupcima iz kategorije domaćinstva popust će se obračunavati na cijenu 37,99 €/MWh, tako da će oni koji budu ostvarivali popust od 10 odsto, što nije malo, praktično imati 3,8 eura popusta na cijenu aktivne energije.

Na kraju i ovu priliku ću iskoristiti da pozovem sve kupce iz kategorije „domaćinstva“ da što je moguće više izmire račune i svedu dug na nulu do kraja decembra ove godine, jer će na taj način steći pravo da postanu članovi Zlatnog tima. Bez obzira na to da li su do sada imali popust od 5 ili 10 odsto i njima će se od 1. januara obračunavati 10 odsto popusta, naravno u zavisnosti od toga da li redovno izmiruju obaveze. U ovom trenutku imamo oko 100 hiljada kupaca kojima se obračunava 10 odsto popusta, 70 hiljada koji imaju 5 odsto popusta, znači i svi oni koji ne budu imali duga za utrošenu električnu energiju na dan 31.12. steći će pravo na 10 odsto popusta u narednom periodu.

AKTUELNOSTI

KONAČNE CIJENE U PROSJEKU MANJE ZA 4,5 ODSTO

U skladu sa Zakonom o energetici i Opštim uslovima za snabdijevanje električnom energijom EPCG je, u svojstvu snabdjevača krajnjih kupaca, utvrdila i na svom sajtu (www.epcg.com) objavila cijene električne energije po kojima će snabdijevati distributivne kupce počev od 01. januara 2017. godine. Shodno Zakonu, cijena električne energije za domaćinstva i male kupce koji ne pripadaju kategoriji domaćinstava je ograničena za period od 2017. do 2019. godine, dok se cijena energije za ostale kupce formira slobodno shodno uslovima na tržištu.

Podsjećamo, Regulatorna agencija za energetiku je 05.12.2016. godine utvrdila regulatorne prihode i cijene mrežnih operatora kao i iznos naknade za operatora tržišta električne energije.

Kada se, shodno Zakonu, na novoutvrđene cijene aktivne energije dodaju cijene mrežnih operatora i naknade, dobija se ukupna cijena energije i usluga koju plaćaju krajnji kupci, a pregled trenutno važećih novih ukupnih cijena prema krajnjim kupcima bez PDV-a je slijedeća:

Kategorija potrošnje	Cijene 2016 po Odluci RAE	Cijene 2017 po novim odlukama	Indeks rasta jedinice cijene
	cijena €/kWh	cijena €/kWh	
35 kV potrošači	5,3907	5,1019	-5,52%
10 kV potrošači	7,3202	7,0781	-3,31%
0,4 kV potrošači	8,6509	8,2553	-4,57%
0,4 kV I stepen (sa mjerenjem snage)	10,8870	10,7017	-1,70%
0,4 kV II stepen dvotarifno mjerenje	8,3755	8,1789	-2,35%
0,4 kV II stepen jednotarifno mjerenje	9,5660	9,0377	-5,52%
0,4 kV I stepen - mali kupac	10,8870	10,5017	-3,54%
0,4 kV II stepen dvotarifno mjerenje - mali kupac	8,3755	7,9789	-4,74%
0,4 kV II stepen jednotarifno mjerenje - mali kupac	9,5660	8,8377	-7,61%
Domaćinstva jednotarifno mjerenje	9,5660	8,8377	-7,61%
Domaćinstva dvotarifno mjerenje	8,3755	7,9789	-4,74%
Ukupna distributivna potrošnja - prosjek	8,3270	7,9529	-4,50%

- Konačna cijena (električna energija, mrežne usluge i naknade) za domaćinstva i male kupce koji ne pripadaju kategoriji domaćinstva, umjesto dosadašnjih 8,37 €/kWh iznosi 7,97 €/kWh što predstavlja umanjjenje od 4,74 odsto. Za domaćinstva sa jednotarifnim mjerenjem cijena je umanjena za 7,61 odsto.

- Za ostale distributivne kupce navedenim odlukama, u zavisnosti od naponskog nivoa, utvrđena je konačna cijena i to za 35kV potrošača iznosi 5,1 €/kWh i niža je 5,52 odsto a za potrošača na 10kV cijena je umanjena za 3,31 odsto.

Dakle, konačne, nove cijene za distributivne kupce, koje obuhvataju cijenu električne energije, mrežnih usluga i naknada, u prosjeku su umanjene za 4,5 odsto u odnosu na prethodnu godinu.

Shodno novom Zakonu o energetici, dosadašnji javni snabdjevač, EPCG, od 01. januara 2017. godine postaje tržišni. U tom smislu, snabdjevaču se više ne odobrava regulatorni prihod, a samim tim neće se obračunavati ni naknada za snabdijevanje, tako da na računima krajnjih kupaca neće biti ove stavke.

Pored toga, saglasno novim metodologijama naknade za angažovani prenosni i distributivni kapacitet se objedinjuju i prikazuju jednom stavkom. Isto važi i za gubitke u prenosnom i distributivnom sistemu gdje umjesto dvije stavke na računima krajnjih kupaca postoji jedinstvena stavka „gubici u sistemu“.

U prethodnim tabelama nije uključena naknada za obnovljive izvore energije (OIE), jer za 2017. godinu ista još nije utvrđena od strane nadležnog ministarstva. Napominjemo, da se u snabdijevanju sada po prvi put spominje mali kupac koji ne pripadaju kategoriji domaćinstava a njegova definicija je data u članu 196 stav 4 Zakona o energetici.

U cilju preciznijeg sagledavanja kretanja ukupne cijene električne energije u nastavku možete vidjeti tabelu sa kretanjem cijena od 2008. godine (bez PDV-a).

	Odluka RAE za 30.11.2008	Odluka RAE za 01.06.2009	Odluka RAE za 01.01.2010	Odluka RAE za 01.04.2011	Odluka RAE za 01.01.2012	Odluka RAE za 01.08.2012	Odluka RAE za 01.01.2013	Odluka RAE za 01.08.2013	Odluka RAE za 01.01.2014	Odluka RAE za 01.08.2014	Odluka RAE za 01.01.2015	Odluka RAE za 01.01.2016	Odluka RAE za 01.01.2017
	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
35kV potrošači	6,83	6,33	4,83	4,69	4,73	5,42	5,42	5,24	5,18	5,40	5,10	5,10	
10 kV potrošači	8,09	7,72	5,99	6,01	6,24	6,81	6,81	6,69	6,54	7,32	7,08	7,08	
0,4 kV - I stepen	15,21	15,21	10,93	8,83	9,55	10,07	10,07	10,16	9,98	10,89	10,70	10,70	
0,4 kV - II stepen dvotarifno	17,54	17,54	10,75	7,19	7,68	8,13	8,13	8,33	8,41	8,38	8,18	8,18	
Zajma rasvjeta/II stepen jednotarifno	13,88	13,88	10,69	7,44	7,94	9,52	9,52	9,72	9,74	9,57	9,04	9,04	
0,4 kV - I stepen mali kupci										10,89	10,50	10,50	
0,4 kV - II stepen dvotarifno mali kupci										8,38	7,98	7,98	
Zajma rasvjeta/II stepen jednotarifno mali kupci										9,57	8,84	8,84	
Domaćinstva dvotarifna	8,45	8,21	7,40	7,19	7,68	8,13	8,13	8,33	8,41	8,38	7,98	7,98	
Domaćinstva jednotarifna	10,09	9,85	8,03	7,44	7,94	9,52	9,52	9,72	9,74	9,57	8,84	8,84	
Ukupno distributivni kupci	10,20	9,98	7,88	7,07	7,53	8,04	8,04	8,15	8,14	8,327	7,95	7,95	

AKTUELNOSTI

JAVNA RASPRAVA O UTICAJU NA ŽIVOTNU SREDINU PROJEKTA
PREVOĐENJA VODA RIJEKE ZETE U AKUMULACIJE KRUPAC I SLANO

PROJEKAT IMA PROHODNOST

Miodrag Vuković

Javna rasprava o realizaciji Projekta “Optimalnog korišćenja voda Gornje Zete – prevođenje rijeke Zete u akumulaciju Krupac i spajanje akumulacija Krupac i Slano”, kao i procjene o uticaju ovog projekta na životnu sredinu, održana je 16. decembra u sali Sindčela u Nikšiću.

O ovom veoma značajnom projektu prezentaciju su pripremile kolege iz naše kompanije i firme Mediks koja je pripremila elaborat. Pored njih skupu je prisustvovao i predstavnik Agencije za zaštitu životne sredine, a prisutni su bili i zainteresovani građani.

Na prezentaciji su saopšteni svi značajni podaci vezani za Glavni projekat “Optimalno korišćenje voda Gornje Zete – prevođenje rijeke Zete u akumulaciju Krupac i spajanje akumulacija Krupac i Slano”.

Pažnju prisutnih zaokupili su brojni tehnički podaci vezani za izradu objekata obuhvaćenih ovim projektom. Ipak, glavni dio rasprave vodio se o uticaju projekta na životnu sredinu. Konstatovano je da sama realizacija projekta, kao i njegova implementacija nakon završenih radova, neće bitnije uticati na floru i faunu, kao i na zaštićenje životinjske vrste koje nastanjuju područje obuhvaćeno projektom.

Značajnijeg uticaja neće biti ni na poljoprivrednom zemljištu obuhvaćenom radovima, čak se očekuje smanjenje rizika od plavljenja tih površina.

Vrijednost građevinskih radova projekta je oko 24,5 milio-

na eura. Predviđena je izgradnja brane na rijeci Zeti i nasipa uzvodno od brane, dovodnih i odvodnih kanala, ulaznih građevina, kao i dovodnih tunela Zeta - Krupac i Krupac – Slano. Biće izgrađena i komandna zgrada, pristupni putevi, a obavice se i energetska uređenja prostora obuhvaćenog radovima.

Prije početka realizacije projekta biće urađena kompletna eksproprijacija zemljišta, koje već nije u svojini EPCG, a koje se nalazi na zahvatu radova oko rijeke Zete, tačnije na području nizvodno od naselja Miločani. Pojas zemljišta koje će biti zahvaćeno radovima je oko pet hektara i slabo je naseljen. Na skupu nije vođena rasprava o načinu na koji će biti obavljena eksproprijacija zemljišta.

Učesnici javne rasprave saglasni su da Projekat “Optimalnog korišćenja voda Gornje Zete – prevođenje rijeke Zete u akumulaciju Krupac i spajanje akumulacija Krupac i Slano” ima “prohodnost” što se tiče njegovog uticaja na životnu sredinu.

Uporedo sa građevinskim radovima biće obavljani i elektro-mašinski radovi neophodni za realizaciju kompletnog projekta.

Prema riječima projekt menadžera, dipl.ing mr Olge Radulović, rezultati detaljne analize energetske-ekonomskih i finansijskih parametara, pokazali su punu ekonomsku opravdanost projekta. Realizacijom planiranog projekta, dodala je mr Radulović, godišnja proizvodnja u HE “Perućica” bila bi veća za oko 30 GWh električne energije.

CRNA GORA

Utvrđen energetska bilans za 2017. godinu

Vlada Crne Gore je na četvrtoj sjednici, 15. decembra, donijela Odluku o Energetskom bilansu Crne Gore za 2017. godinu. Odlukom su obuhvaćeni bilansi električne energije, uglja i naftnih derivata, kao i mjere za realizaciju utvrđenih projekcija. U diskusiji je, između ostalog, istaknut pozitivan iskorak u bilansu električne energije, jer je planirana proizvodnja od 3.359 GWh na pragu elektrana, što je više od procjene ostvarenja u tekućoj godini za 9,8 odsto.

Kada su u pitanju obnovljivi izvori energije, premijer Duško Marković, istakao je da je Crna Gora dostigla potreban nivo proizvodnih kapaciteta u toj oblasti, što je obaveza iz procesa integracije u Evropsku uniju. Predsjednik Vlade je zaključujući ovu tačku dnevnog reda naglasio da će zatražiti od potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem i ministarke ekonomije da energetska kompleks Vlada nadzire u cjelini, kako se ne bi događalo da pojedini privredni subjekti koji su u većinskom državnom vlasništvu

zarad povećanja sopstvene dobiti uzrokuju gubitke u drugim državnim privrednim društvima.

GOV.ME, RTCG.ME

Kinezi planiraju gradnju osam hidroelektrana

Kineska kompanija Norinko dostavila je, osim tehničke i komercijalnu ponudu za hidroelektrane (HE) na Morači.

- Tehničku ponudu je Komisija za ocjenu ponuda potencijalnih investitora, sastavljena od predstavnika svih resornih institucija, usvojila kao konačnu. Komercijalnu ponudu će naknadno ocijeniti posebna komisija za pregovaranje sa investitorima, za čije formiranje su zaduženi ministri ekonomije i finansija - navedeno je u saopštenju Vlade Crne Gore.

U informaciji, koju je Vlada usvojila, navodi se da kineska kompanija nije mogla da dostavi ponudu za HE Komarnica, jer nisu završena sva potrebna istraživanja. Saopšteno je i da je turska kompanija Bereket Enerji u aprilu dostavila nacrt tehničke ponude za izgradnju HE na Morači i u toku je njena finalizacija.

- Izvještaj o planiranju je obuhvatio ukupno osam hidroelektrana od kojih pet na glavnom toku Morače i tri na pritokama (Mrtvica, Sjevernica, Mala Rijeka). Na glavnom toku Morače planira se gradnja hidroelektrana Gornja-1, Gornja-2, Gornja-3, Andrijevo i Zlatica. HE Mrtvica planirana je na desnoj obali srednjeg toka Mrtvice, HE Sjevernica na lijevoj obali donjeg toka Mala na lijevoj obali gornjeg toka Male Rijeka. Svih osam elektrana imalo bi godišnju proizvodnju od 894,82 GWh. - piše u Vladinom dokumentu.

PORTAL ANALITIKA, ND VIJESTI

Bez drugog bloka TE nema radnih mjesta

Bez realizacije projekta gradnje drugog bloka ne može se govoriti o radnim mjestima u Rudniku uglja, niti u Termoelektrani (TE) Pljevlja, poručili su predstavnici Ministarstva ekonomije.

Odgovarajući na pitanja Dневnih novina u vezi sa novom studijom mreže CEE Bankwatch, u Ministarstvu su kazali da je poznato da postojeći blok mora postepeno redukovati proizvodnju, te da sam Rudnik uglja nema budućnost bez TE.

"Dakle, u pitaju je opstanak radnih mjesta kako u Rudniku, tako i u TE Pljevlja", istakli su u Ministarstvu.

U Ministarstvu kažu da je gradnja drugog bloka značajna sa stanovišta sigurnosti snabdijevanja električnom energijom.

"U suprotnom, morali bismo se oslanjati isključivo na postojeće hidropotencijale, koji ne samo da nisu dovoljni, već uveliko zavise od vremenskih uslova. Sve bi to, konsekvntno, dovelo do daljeg deficita električne energije, što znači da bi građani plaćali uvozu struju, uprkos činjenici o dokazanim rezervama uglja u Pljevljima visokog kvaliteta", ukazali su u Ministarstvu.

Bez realizacije ovog projekta se, kako ocjenjuju, ne bi riješilo ni pitanje toplifikacije Pljevalja.

"Imajući u vidu da će se izgradnja Bloka II realizovati u potpunosti sa zahtjevima EU regulative iz oblasti energetike na putu integracije Crne Gore u Evropsku uniju, uz poštovanje ekoloških standarda u skladu sa Direktivom o industrijskim emisijama, kao i u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom u pogledu zaštite vazduha, voda i zemljišta, doći će do poboljšanja ekološke situacije u Pljevljima", zaključili su u Ministarstvu.

CDM

Položeno stotinu kilometara kabl sa crnogorske strane

Počelo je polaganje podmorskog energetskog kabl sa crnogorske strane ka Italiji. U prvoj fazi planirano je postavljanje 157 kilometara kabl, a radove izvodi norveška kompanija Nexans. Polaganje energetskog kabl ide dinamikom boljom od planirane, tako da je do kraja novembra položeno više od 100 kilometara kabl.

Ovaj projekat je prvi energetska most realizovan sa podmorskim kablom između EU i Balkana. Preko Jadranskog mora povezuje stanicu Terna u Villanova (Pescara) u Italiji sa stanicom CGES-a u Lastvi Grbaljskoj u Crnoj Gori.

Energetska veza Italije i Crne Gore je djelo od strateške evropske važnosti. Predstavlja čvorište izuzetnog značaja za Evropsku energetsku uniju, jačajući mrežu električnih tokova za integraciju čitavog regiona Balka na u EU, preko Italije.

Italijanska kompanija Terna nastavila je da postavlja energetska kabl ka Crnoj Gori. Radovi su počeli na obali Peskare, a biće završeni do 31. decembra. Na dno Jadranskog mora, sa italijanske strane treba da bude položeno još oko 250 kilometara kabl.

Za nastavak realizacije projekta angažovana je kompanija "Poliervizi SRL", koja će sa specijalnog broda "Ievoli" postaviti na dno Jadranskog mora nove kilometre energetskog kabl.

Terna planira da početkom naredne godine položi kompletan podmorski kabl između Italije i Crne Gore, dok bi kompletan projekat energetskog povezivanja trebalo da bude završen krajem 2018. godine.

Radovi se izvode po dnu Jadranskog mora na dubini koja dostiže i do 1.200 metara, sa nominalnim kapacitetom prenosa jednosmjerne struje od 1.000 megavata (MW).

DNEVNE NOVINE, POBJEDA

AKTUELNOSTI

SEMINAR U ORGANIZACIJI MONTEL ENERGETIKA.NET O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE U CRNOJ GORI

OSNIVA SE KOMPANIJA, KOJA IMA ZADATAK DA USPOŠTAVI BERZU ELEKTRIČNE ENERGIJE

Marko Burić

CRNA GORA MORA DA RAZMIŠLJA O POVEZIVANJU SA ORGANIZOVANIM TRŽIŠTIMA ELEKTRIČNE ENERGIJE U REGIONU, A OČEKUJE SE DA BERZU DOBIJEMO NAREDNE GODINE.

Na seminaru o razvoju tržišta električne energije u Crnoj Gori, koji je održan u Budvi 01. decembra, istaknuto je da bi naša država trebalo da dobije berzu naredne godine. Ljubo Knežević, direktor Sektora za regulatorne, pravne i poslovne međunarodne saradnje u CGES-u, naveo je da su Crnogorski elektroprenosni sistem (CGES), Elektroprivreda Crne Gore (EPCG) i Crnogorski operator tržišta električne energije (COTEE) dobili zadatak da formiraju kompaniju, čiji će cilj biti uspostavljanje berze električne energije.

- Crnogorsko tržište je malo i ne možemo očekivati da bude likvidno, ukoliko ne dođe do povezivanja sa tržištima u regionu. Zbog toga je glavni cilj kompanije koja treba da osnuje berzu povezivanje sa tržištima u regionu, odnosno ostvarivanje onoga što je zacrtano Memorandumom o saradnji, koji su zemlje Zapadnog Balkana potpisale u Beču u aprilu ove godine. Sva dokumenta su spremna, očekujemo komentare kompanija koje su uključene, a predložićemo svim energetskim kompanijama u Crnoj Gori da se uključe. Tržište je malo i moramo svi zajedno da sjednemo i da učestvujemo - rekao je Knežević.

Prvi zadatak kompanije koja bi trebalo da osnuje berzu biće da pronađe strateškog partnera, odnosno servis provajdera ili investitora.

- Nakon toga u prvoj godini kompanija mora da obezbijedi povezivanje sa tržištem jedne zemlje u regionu, druge godine sa dvije zemlje, a do kraja treće godine moramo da se povežemo sa svim tržištima električne energije u regionu. Kompanija neće imati veliki budžet, što je jasan signal da treba što prije da nađe strateškog partnera - dodao je Knežević.

Na seminaru su učestvovali i predstavnici EPCG, zaposleni u Direkciji za upravljanje energijom. Iskustva na tržištu i očekivanja naše kompanije predstavio je Vladimir Kostić iz Sektora za trgovinu električnom energijom. Kostić je kazao kako očekuje da će Crna Gora dobiti berzu naredne godine te da je u interesu naše kompanije da imamo organizovano tržište električne energije.

U interesu EPCG je osnivanje berze: Vladimir Kostić

POHVALE ZA EPCG

EPCG odavno učestvuje na tržištu i aktivna je od 2013. godine. Izvršni direktor SEEPEX-a, Miloš Mladenović, pohvalio je EPCG kao kompaniju koja je prva počela da razmišlja o tržištu u ovom regionu i da trguje na evropskom tržištu električne energije.

- Radujemo se saradnji sa EPCG i očekujemo da ta kompanija bude aktivnija na SEEPEX-u. Očekujem da ubrzo počnemo pregovore sa Crnom Gorom o povezivanju tržišta. Želimo da budemo partneri sa Crnom Gorom, da budemo spremni za povezivanje tržišta sa Italijom preko podmorskog kabla. Imamo dovoljno vremena, Italija je jako zainteresovana, to je pokazala i potpisivanjem Memoranduma o saradnji, koji je otvoren i za ostale zemlje, a ne samo za šest zemalja Zapadnog Balkana - naveo je Mladenović.

EPCG NA SEEPEX-U OD NAREDNE, A NA HUPX-U POTENCIJALNO OD 2019. GODINE

EPCG trguje već neko vrijeme na SEEPEX-u, ali preko posrednika, a očekuje se da se na tu berzu registrujemo naredne godine.

- Nakon registracije na srpskoj berzi potencijalno je u planu i regi-

Kolege iz EPCG na seminaru u Budvi

stracija na mađarskoj. Ukoliko u narednim godinama ne dođe do međusobnih povezivanja tržišta električne energije u regionu sa berzom HUPX trebalo bi razmišljati i o registraciji na toj berzi - istakao je Kostić, koji je još dodao kako EPCG preko svoje firme u Beogradu (EPCG d.o.o. Beograd) ima mogućnost da učestvuje i na maloprodajnom tržištu Srbije.

Lela Bataković iz Direkcije za upravljanje energijom istakla je kako će naša kompanija u narednom periodu značajno povećati aktivnosti na tržištu električne energije.

Pored srpskog tržišta za Crnu Goru bi trebalo da budu interesanti Albanija i Kosovo, po mišljenju predstavnika Nord Pool-a, Vilhelma Sjoderstroma.

- Glavni cilj za Crnu Goru je formiranje dan unaprijed tržišta električne energije i da se poveže sa evropskim kada se stvore svi uslovi za to. Smatram da bi povezivanje sa Albanijom i Kosovom trebalo da bude interesantno za Crnu Goru - rekao je Sjoderstrom.

Ljubo Knežević (CGES)

DOBRE INTERKONEKCIJE U REGIONU

Region ima dobru priliku da formira jako tržište, čime bi se privukle investicije, povećala sigurnost snabdijevanja, ali i konkurentnost na tržištu, smatra Milka Mumović iz Sekretarijata Energetske zajednice.

- Na Balkanu je dobra povezanost zemalja, infrastruktura je odlična, premašujemo uslov Evropske unije da interkonekcije između zema-

lja budu na nivou od 10 odsto od proizvodnih kapaciteta. Nekoliko važnih projekata doveste do novih mogućnosti, a svakako najvažniji je podmorski kabel. Taj projekat promijenice mnoge stvari na tržištu električne energije - navela je Mumović.

PODMORSKI KABEL MIJENJA STVARI NA TRŽIŠTU

Svi učesnici seminaru saglasni su da će podmorski kabel između Crne Gore i Italije značajno uticati na tržište električne energije u regionu. Prije svega, kabel će povezati zemlje Zapadnog Balkana sa Italijom, odnosno Evropskom unijom.

- Projekat ima ogromni regionalni značaj i od velikog je interesa za Evropsku uniju od koje ima i punu podršku. Kabel će povećati aktivnosti na tržištu električne energije u regionu, a veliki značaj za projekta ima Transbalkanski koridor, zahvaljujući kojem će se projekat isplatiti. Očekujemo da će podmorska veza sa Italijom biti u funkciji tokom 2018. godine - rekao je Ljubo Knežević.

Kao što je poznato kabel će preko Jadranskog mora povezivati stanicu Terna u Villanova (Pescara) u Italiji sa stanicom CGES-a u Lastvi Grbaljskoj u Crnoj Gori. Taj projekat šansa je za zemlje Zapadnog Balkana da se povežu sa tržištem Evropske unije, a Crna Gora ima poseban značaj, jer će se preko naše države sve ostale u regionu povezivati sa Italijom.

U Direkciji za upravljanje energijom očekuju značajne promjene na tržištu kada podmorska veza sa Italijom bude u funkciji.

- EPCG takođe smatra da će imati benefit ulaskom podmorskog kabla u pogon. Crnoj Gori će to obezbjediti dodatnu operativnu granicu, a Elektroprivredi otvoriti nove mogućnosti za optimizaciju svog portfolija. Podmorska veza sa Italijom će i crnogorsko tržište učiniti atraktivnijim, što za EPCG predstavlja dodatni izazov - zaključio je Kostić.

Milka Mumović (Sekretarijat Energetske zajednice)

CEDIS

ZAKLJUČEN KOLEKTIVNI UGOVOR

Biljana Mitrović

Izvršni direktor Crnogorskog elektrodistributivnog sistema, Zoran Đukanović i predstavnici dvaju reprezentativnih sindikata u CEDIS-u potpisali su 15. decembra u Podgorici novi kolektivni ugovor za radnike Crnogorskog operatora distributivnog sistema kojim se uređuju zajednička prava i obveze zaposlenih u Kompaniji.

Đukanović je, nakon potpisivanja, čestitao predstavnicima sindikata i svim radnicima u Kompaniji na uspješno obavljenim pregovorima i na potpisanom kolektivnom ugovoru.

On se zahvalio na saradnji predstavnicima sindikata, kao i na njihovom partnerskom odnosu tokom pregovora i razumijevanju situacije u kojoj se kompanija nalazi.

Igor Mijušković, predsjednik Sindikalne organizacije zaposlenih CEDIS-a, kazao je da su intenzivni pregovori oko usaglašavanja uslova u Kolektivnom ugovoru trajali mjesec i po i da nijesu bili laki.

- I pored velike želje da se ostvare što bolji uslovi za zaposlene, odluka Regulatorne agencije da smanji troškove poslovanja naše kompanije i drugi spoljni faktori uticali su da dođe do smanjenja cijene rada. Što se tiče ostalih uslova rada, oni su ostali na zadovoljavajućem nivou – izjavio je Mijušković.

On je saopštio da se u ovom trenutku nije moglo više, kao i da je pregovarački tim CEDIS-a bio korektan, te da su na dobrom putu da razviju dobro socijalno partnerstvo. SOZ će se, poručio je Mijušković, i ubuduće maksimalno zalagati za ostvarivanje što boljih prava zaposlenih u kompaniji.

I Bešir Kajević, predsjednik Sindikalne organizacije CEDIS-a, je nakon potpisivanja Kolektivnog ugovora, istakao da je ostvaren maksimum u datim okolnostima.

- Potpisani kolektivni ugovor rezultat je teških ali fer pregovora koje su sindikati vodili sa predstavnicima kompanije više od 40 dana. Kao predstavnici zaposlenih, tokom kolektivnog pregovaranja rukovodili smo se ciljem da sačuvamo što više prava radnika. Kolektivni ugovor je izmijenjen u odnosu na prethodni, ali su te izmjene bile neminovne budući da se mnogo toga promijenilo u odnosu na raniji period. Najvažnije je, ipak, da su sačuvana prava „operativaca“ koji nose veliki teret, a njihov doprinos sigurnosti sistema je nemjerljiv – izjavio je Kajević.

Kolektivni ugovor je zaključen na neodređeno vrijeme, a stupa na snagu 01. januara 2017. godine.

CEDIS

RAE UTVRDILA PRIHOD ZA ENERGETSKE SUBJEKTE ZA NAREDNE TRI GODINE

CEDIS-U 76,44 MILIONA EURA

Biljana Mitrović

Regulatorna agencija za energetiku je 05. decembra donijela odluke o utvrđivanju regulatorno dozvoljenog prihoda i cijena po zahtjevima energetske subjekata u Crnoj Gori.

Za Crnogorski elektrodistributivni sistem (CEDIS) RAE je utvrdila da prosječni godišnji regulatorno dozvoljeni prihod za period od 01. januara naredne do kraja 2019. godine iznosi 76,44 miliona eura.

Cijena za korišćenje distributivnog sistema koju plaćaju svi kupci priključeni na distributivni sistem električne energije i operatori zatvorenog distributivnog sistema prosječno na nivou trogodišnjeg perioda iznosi 14,87 eura za kilovat mjesečno.

Kada je riječ o investicijama, CEDIS-u je za tri godine odobreno 70,4 miliona eura. Od navedenog iznosa, za investicioni projekat unapređenja sistema mjerenja potrošnje električne energije, odobreno je za narednu godinu 14,5 miliona eura, za 2018. godinu 16,9 miliona eura i za 2019. godinu 1,3 miliona eura, što je u skladu sa obavezom utvrđenom prelaznim odredbama Zakona za tog subjekta da do 1. januara 2022. godine uspostavi napredni sistem za mjerenje električne energije, tj. ugradi tzv. pametna brojila kod oko 85 odsto potrošača u Crnoj Gori.

Na osnovu cijena i naknada koje je odredio regulator i cijene električne energije koju utvrđuje snabdjevač, u skladu sa zakonom, snabdjevač će formirati tabele sa cijenama za krajnje kupce.

CEDIS

REGION 1 UOČI ZIMSKE SEZONE

INVESTICIJAMA PROTIV „USKIH GRILA“

Vanja Maksimović

Biljana Mitrović

Nikšićki elektrodistributeri i ove godine realizovali su veliki broj investicija i maksimalno odradili poslove na sanaciji i rekonstrukciji elektro mreže.

Tako je u ključnim trafostanicama na području opštine zamijenjeno deset srednjenaponskih blokova, što će omogućiti sigurnije, bezbjednije i brže manipulacije u slučaju potencijalnih kvarova, kao i rasterećenje određenih 10 kV kablovskih vodova na kojima se povećava opterećenje u zimskom periodu.

Posebno je zanačajna zamjena SN bloka u TS „Bolnica“ u kojoj su u prethodnom periodu kvarovi bili najčešći.

Direktor Regiona 1, Vanja Maksimović, kaže da je na taj način stepen sigurnosti i pouzdanosti 10 kilovoltne mreže u Nikšiću podignut na viši nivo.

-Rekonstruisano je i Razvodno postrojenje 10/0.4 kV Klanića, čiji su kapaciteti povećani kako bi se omogućilo napajanje Aerodroma u Nikšiću, a u okviru ove investicije izgrađena je i trafostanica „Aerodrom“. Za potrebe gradskog stadiona izgrađena je nova TS 10/0.4kV „Stadion Sutjeska“ – kazao je Maksimović.

NOVE MOGUĆNOSTI

U Regionu 1 u punom zamahu su i radovi na ugradnji optike preko distributivne mreže, što će, pored benefita za korisnike u okviru telekomunikacija, obezbijediti i nove mogućnosti u radu elektrodistributivnog sistema ovog regiona. Riječ je, naime o mogućnostima nadzora, komunikacije i daljinskog upravljanja, koji će otvoriti novu stranicu u budućem radu elektrodistributivnog sistema.

On je, zatim, dodao da su urađeni novi 10 kV dalekovod i trafostanica „Risji Do“ u Dragovoljčima, čime su poboljšane naponske prilike i sigurnost snabdijevanja potrošača na tom konzumnom području.

U okviru ove investicije urađena je i rekonstrukcija niskonaponske mreže, na kojoj su zamijenjeni provodnici i stubovi, a najnepristupačniji i najlošiji dio je eliminisan. Takođe je potkresano rastinje na trasi, a goli provodnici zamijenjeni su samonosivim kablovskim snopom da bi se smanjila mogućnost kvarova. A kako je rekonstruisan i 10 kV dalekovod „Laz- Dragovoljčić“, napravljen je ogroman pomak u sigurnosti i bezbjednosti napajanja cijelih Dragovoljčica.

Svjesni činjenice da je investiciono održavanje preduslov za pouzdan rad sistema, nikšićki elektrodistributeri stigli su da rekonstruišu i 10 kilovoltni dalekovod „Lukovo“, kao i veliki dio dalekovoda koji napaja zimski turistički centar Vučje i seoske djelove nikšićke opštine gdje ima stalno naseljenih.

-Rekonstrukcija 10 kV dalekovoda „Lukovo-Granice“ i „Bukovik-Ivanje“ dodatni je benefit, kako za stanovnike seoskog konzuma, tako i za sve građane Nikšića – istakao je Maksimović dodajući da je u okviru rekonstrukcija DV 10 kV urađena i trasa dalekovoda „Tunel II- Drenoštica“, čime je osigurano sigurnije i bezbjednije napajanje potrošača iza tunela Budoš. Isto tako, u okviru radova na seoskim područjima, u sve trafostanice ugrađene su zaštitne sklopke, u cilju povećanja bezbjednosti, ali i smanjenja gubitaka električne energije.

Prema riječima Maksimovića, i na području Pive i Vilusa je u prethodnom periodu, u sklopu redovnog održavanja objekata rekonstruisano više 10 kV dalekovoda i niskonaponskih mreža. S obzirom na surove vremenske uslove u Pivi u zimskom periodu, akcenat je stavljen na 10 kV dalekovode na Pivskoj Planini, ali su odrađene i sve druge planirane rekonstrukcije na ovom području.

Što se tiče Vilusa, velika dužina dalekovoda na toj teritoriji zahtjevala je pažljivo planiranje i ozbiljan pristup kako bi se što bolje definisali kritični djelovi i otklonili uočeni nedostaci. Iako je nezahvalno prognozirati, čini se da je obim urađenih poslova u Nikšiću, u velikoj mjeri garancija da će ove zime kupci biti stabilno i redovno snabdjeveni električnom energijom.

PLAN UGRADNJE BROJILA PREMAŠEN

Zaposleni u Regionu 1 su u prethodnom periodu bili potpuno posvećeni i realizaciji II faze Projekta modernizacije mjerenja potrošnje električne energije.

U prilog tome ide činjenica da su do početka decembra uspjeli da ugrade 6.800 brojila, što je znatno iznad Plana dinamike realizacije tog kapitalnog razvojnog projekta za ovu godinu (4.500 brojila). Postizanju ovakvog rezultata, pored velikog zalaganja zaposlenih na rekonstrukciji niskonaponskih mreža u tim trafo reonima, doprinijela je i odlična saradnja sa izvođačima radova, a koristila su i prethodna iskustva u realizaciji ovog projekta.

Pored toga, u Regionu 1 je ugrađeno i oko 1.500 „pametnih“ brojila u novoizgrađene objekte, a u ovom trenutku, u sistemu daljinskog mjerenja potrošnje je 25.845 korisnika, što je preko 80 odsto od ukupnog broja.

CEDIS

KAP LJUBAVI IZVOR ŽIVOTA

Biljana Mitrović

Tradicionalna akcija dobrovoljnog darivanja krvi zaposlenih u Direkciji Crnogorskog elektrodistributivnog sistema, šesta po redu, održana je 09. decembra u Podgorici. U Zavod za transfuziju javilo se dvadesetak humanista, a prikupljeno je 15 jedinica krvi.

- Nastojaćemo da svojim aktivnostima opravdamo epitet jednog od najaktivnijih klubova u Crnoj Gori, ali i da se još poveća broj davanja u čemu je posebno važno to što se sve veći broj mladih kolega odaziva na akcije i pridružuje ovoj humanoj misiji. Ovakve akcije dodatno doprinose ugledu CEDIS-a koji i na ovaj način pokazuje da je kompanija koja je društveno odgovorna. Lijepo je biti dio ekipe koja može nekojme da pomogne - ističu u Klubu.

O vrijednosti i važnosti akcije svjedoči i zadovoljstvo zaposlenih u Zavodu za transfuziju jer, kako kažu, uvijek je bolje imati tu dragocjenu tečnost u rezervi, nego tražiti odgovarajućeg davaoca u kritičnim trenucima. Darivanje krvi je izuzetan i plemenit čin, posebno kada se ta dragocjena tečnost daje potpuno nepoznatim ljudima.

Podsjetivši da se uspješnost doniranja krvi ogleda u kontinuitetu akcija, te da su zaposleni u Elektroprivredi i CEDIS-u su među najaktivnijima u državi, predstavnik Zavoda, Dražen Đurašković, zahvalio se organizatorima i pozvao druge društvene subjekte da svojim primjerom ukažu na značaj pravovremenog obezbjeđivanja dovoljnih zaliha krvi i doprinesu podizanju nivoa svijesti građana o potrebi i nužnosti ovakvog načina prikupljanja dragocjene tečnosti.

CEDIS

REGION 3

VEĆA POUZDANOST, MANJI GUBICI

Biljana Mitrović

U godini na izmaku Region 3 bio je potpuno posvećen dosljednoj realizaciji ključnih pravaca poslovne politike Operatora distributivnog sistema u dijelu koji se odnosi na njihove obaveze.

Direktor Saša Pešić ističe značajne aktivnosti na realizaciji Plana investicija i rekonstrukcija NN mreža u Projektu unapređenja daljinskog mjerenja potrošnje, kao i remonte 35 kV dalekovoda i TS 35/10 kV.

-I pored izvanrednog angažovanja zaposlenih u Službi za održavanje, nismo u potpunosti realizovali Plan održavanja za ovu godinu, posebno u dijelu rekonstrukcije veoma značajnih DV 10kV i distributivnih TS, prije svega zbog velike zauzetosti na drugim, u tom periodu prioritarnijim aktivnostima, ali i zbog nedovoljnog broja zaposlenih za toliki obim poslova. Naime, u toj službi sistematizovano je 61 radno mjesto, a angažovano je 39 radnika i inženjera, što je značajan broj, ali ne i dovoljan za područje na kojem se nalazi blizu 484 distributivnih TS i 502km 10 kV dalekovoda-istakao je Pešić.

Zato je realizovan ambiciozni Plan ugradnje AMM brojila, što će Regionu donijeti poznate pozitivne efekte, vezano za dostupnost brojila, očitavanje, precizno mjerenje, smanjenje gubitaka na distributivnoj mreži i isključenja korisnika po nalogima OJ Snabdijevanje, posebno onih za koje do sada nisu imali rješenje.

-Ugradnji pametnih brojila je prethodila potpuna rekonstrukcija tih trafo reona, u kojima smo za duži vremenski period dobili izuzetno kvalitetnu i u većini slučajeva potpuno novu niskonaponsku mrežu sa provodnicima od samonosivog kablovskog snopa i armirano betonskim stubovima. U obezbjeđivanju materijala za ove radove imali smo pravovremenu podršku rukovodioca Operativne direkcije i direktora Projekta AMM - kazao je Pešić.

On je, zatim, istakao da gotovo sve poslove obavljaju timski, ekipe iz svih djelova na većini poslova udruženo djeluju, a i saradnja između službi je na visokom nivou.

-U narednom periodu nastojaćemo da u okviru Službe za lokalno upravljanje mrežom koncipiramo dispečerski centar preko kojeg ćemo ostvariti potpunu kontrolu praćenja uklopnih stanja i upravljanje mrežom sa jednog mjesta na čitavom području Regiona 3, kako je to predviđeno aktuelnom

Saša Pešić

sistematizacijom i opisom poslova – najavio je Pešić i dodao da su među najvažnijim ciljevima i unapređenje bezbjednosti i zdravlja na radu i rad bez povreda. Uvedena je periodična kontrola primjene sredstava zaštite na radu radi povećanja bezbjednosti zaposlenih, posebno onih koji rade na radnim mjestima sa povećanim rizikom.

U PLANU VIŠE NOVIH PROJEKATA

Zaposleni u Regionu 3 i ove godine realizovali su više investicija u cilju pouzdanijeg i kvalitetnijeg snabdijevanja korisnika. Tako je umjesto stare ZTS „Gusinje III“ koja je bila u dosta lošem stanju, izgrađena i stavljena u pogon nova NDTs 10/0,4 kV, snage 1x630 kVA. U sklopu ove investicije, vrijedne oko 160 hiljada eura, urađena je i niskonaponska kablovska mreža užeg centra Gusinja tako da je dugoročno kvalitetno riješen problem napajanja centra grada.

Pri kraju su i radovi na izgradnji stubne trafostanice u selu Zagrađe u Beranama, sa uklapanjem u NN mrežu, dok je u Rožajama završena ili je u toku rekonstrukcija tri dotrajala 10kV dalekovoda u dužini od skoro sedam km koji su bili u dosta lošem stanju.

- DV „Malindubrava – Crnča“ je već završen, a trenutno su u toku radovi na dalekovodima „Bač - Malindubrava“ i „Dacići“ - deonica „Zekići - STS 10/0,4kV Daciće“. Vrijednost ove investicije je nešto preko 100 hiljada eura. Još četiri od šest investicija za koje su zaključeni ugovori sa izvođačem radova, ukupne vrijednosti 106 hiljada eura, čekaju rješavanje imovinsko pravnih odnosa - istakla je Tamara Lazarević, inženjer za razvoj i planiranje u Sektoru za razvoj Regiona 3.

Prema njenim riječima, od strane Regulatorne agencije za energetiku odobrena su 42 projekta iz Plana investicija za period od 2017.-2019. godine, vrijedna preko dva miliona eura. Deset investicija „teških“ oko 600 hiljada eura realizovaće se sljedeće godine, neke od njih već su ušle u proces javnih nabavki, dok je za preostale u toku priprema dokumentacije za raspisivanje tendera.

Kao najznačajnije Lazarević izdvaja izgradnju 10kV kabla od STS „Putna sekcija“ do STS „Beranselo 1“ i dalje do STS „Beranselo 2“, izgradnju podzemnog voda 10 kV od TS 35/10kV „Berane II“ do STS „Dolac“, izgradnju 10kV kabla od TS 35/10kV „Andrijevića“ do prvog stuba na novom DV 10kV „Seoce - STS 10/0,4kV „Gornje Luge“. Jednako značajna je i planirana izgradnja dvosistemske DV 10 kV „Petnjica“ od TS 35/10 kV „Berane 3“ do otcjepnog stuba u Paljuhu, kao i izgradnja dvostrukog DV 10 kV od TS „Berane 1“ do otcjepnog stuba DV 10 kV za Lokve i Kaludr, te izgradnja 10 kilovoltne dalekovoda „Seoce - STS Gornje Luge“.

-Ove izuzetno značajne investicije za naš region mogu da uspore jedino imovinsko-pravni problemi, ali se nadamo da ćemo ih, u saradnji sa Sektorom za pravne poslove, blagovremeno rješavati - istakla je Tamara Lazarević.

REKONSTRUKCIJA NN MREŽA PRIORITET

Aktivnosti Službe održavanja Regiona 3 bile su u prethodnom periodu prevashodno usmjerene na rekonstrukciju niskonaponskih mreža i pripremu trafo reona za implementaciju sistema daljinskog očitavanja i upravljanja potrošnjom. U tom cilju rekonstruisane su niskonaponske mreže u 31 trafo reonu, i to 10 u Rožajima, devet u Plavu, sedam u Beranima i pet u Gusinju.

Radoman Obradović, šef Službe za održavanje Regiona 3, kazao je da je pored navedenih obimnih poslova bilo i dodatnih na otklanjanju havarijskih stanja koja su uvijek blagovremeno i odgovorno sanirana.

-Od početka godine evidentiran je znatan broj prijava kvarova na

niskonaponskim mrežama, koje smo otklanjali u rekordnom roku i pored intenzivne realizacije planiranih poslova na rekonstrukciji NN mreža. Na isti način otklonili smo i sve kvarove po prijavama potrošača, nastojeći da što kvalitetnije saniramo kritična mjesta. To nije bilo nimalo lako, posebno ako se uzmu u obzir problemi koji prate ne male obaveze Službe održavanja, kao što su nepopunjenost sistematizovanih radnih mjesta i dotrajalost terenskih i teretnih vozila. Evidentan je i nedostatak finansijskih sredstava za građevinske radove, koji nam usložnjava pripremu vodova, ne samo na srednjem naponu (raskresivanje rastinja, zamjene dotrajalih stubova i sl.), nego i na niskom u trafo reonima koji nijesu obuhvaćeni II fazom implementacije AMM brojila, a neophodno ih je rekonstruisati da bi ovaj dio distributivnog sistema dobro funkcionisao - istakao je Obradović.

NOVA BROJILA PO PLANU

Region 3 drži korak sa planovima za ovu godinu u pogledu modernizacije mjerenja potrošnje električne energije. Od početka realizacije II faze Projekta ugradnje novih multifunkcionalnih brojila do sada ugrađeno je preko 11 hiljada brojila, od čega u ovoj godini oko 5,5 hiljada.

-Trenutno je 13.170 potrošača u sistemu daljinskog očitavanja i upravljanja potrošnjom, što je 43,1 odsto od ukupnog broja. To je znatno manje od prosjeka u CEDIS-u (66,39 odsto), pa očekujemo da ćemo u narednom periodu intenzivirati ugradnju i u okviru treće faze Projekta približiti se prosjeku, što će biti dobra osnova za dalje smanjenje ukupnih gubitaka električne energije-kazao je Sadudin Agović, šef Službe za mjerenje Regiona 3.

Prema njegovim riječima, broj ugrađenih računarski upravljivih GIS brojila, kojima se prate tokovi aktivne energije i snage, presudan je za popravljavanje rezultata kad su u pitanju apsolutni gubici električne energije, jer se modernizacijom znatno popravljaju tehničke karakteristike sistema i olakšava nadzor i praćenje. Ali to nije i jedini faktor koji utiče na smanjenje gubitaka, što potvrđuje činjenica da Region 3 u kojem je najmanje novih brojila, ne zaostaje u ostvarenim rezultatima na smanjenju gubitaka za regionima sa najvećim brojem „pametnih“ mjernih uređaja u sistemu, zahvaljujući, prije svega, maksimalnoj posvećenosti zaposlenih i većoj efikasnosti i efektivnosti.

-Modernizacijom mjerenja potrošnje je obuhvaćeno 87 trafo reona u kojima su znatno poboljšane tehničke karakteristike niskonaponskih mreža. Ta činjenica, ali i veliko angažovanje zaposlenih pozitivno su uticali na ukupne radne rezultate koji su do sada u okvirima projektovanih, očekivanih i planiranih. Naime, za deset mjeseci 2016.godine procenat gubitaka iznosi 17,23 odsto, što je za pola procentnog poena manje od plana, a više od 3 procenta manje od ostvarenih gubitaka u istom periodu 2015.godine. Ambiciozan je i plan smanjenja gubitaka za dva preostala mjeseca, ali se nadamo da će biti i dostižan, što bi bio zaista dobar rezultat - kazao je Sadudin Agović.

CEDIS

MILOŠ BULATOVIĆ, KOORDINATOR RADNE GRUPE ZA IZRADU PLANA INTEGRITETA CEDIS-A

INTEGRITET KOMPANIJE POŽELJNA ODREDNICA ZA UNAPREĐENJE EFIKASNOSTI

Biljana Mitrović

ODRŽAVANJE NAŠEG PROFESIONALNOG INTEGRITETA U POSLOVANJU SA KLIJENTIMA NAJBOLJI JE NAČIN DA ZAŠTITIMO DOBRU REPUTACIJU NAŠE KOMPANIJE. TO JE ZAJEDNIČKA ODGOVORNOST SVIH I VRIJEDNOST KOJU DIJELE SVI U KOMPANIJI – KAZAO JE MILOŠ BULATOVIĆ, KOORDINATOR RADNE GRUPE ZA PRIPREMU I IZRADU PRIJEDLOGA PLANA INTEGRITETA U CEDIS-U KOJA JE POVJERENI POSAO OBAVILA U ROKU, UTVRĐENOM DO 30. NOVEMBRA.

Šta podrazumijeva integritet zaposlenih, a šta integritet kompanije?

Integritet zaposlenih podrazumijeva da imaju potrebno znanje i vještine, ponašaju se etično, u skladu sa zakonom i moralom i da nijesu podložni neetičkim ili nemoralnim (korupcijskim) pritiscima. Integritet kompanije je način rada kompanije i zaposlenih u njoj, koji rade i djeluju nezavisno, nepristrasno, transparentno i nediskriminatorski. To je poželjna odrednica za unapređenje efikasnosti, transparentnosti i odgovornosti. Poverenje koje kompanija uliva svojim korisnicima i zainteresovanim stranama ključni je faktor njenog uspjeha.

Jačanjem integriteta, kako zaposlenih tako i kompanije, jača i povjerenje javnosti u cjelokupan rad kompanije. Ne može se govoriti o integritetu kompanije ako ne postoji integritet zaposlenih, koji su svjesni da interes kompanije mora biti iznad njihovog privatnog interesa. To je zajednička odgovornost svih i vrijednost koju dijele svi u kompaniji.

Da li postojeće mjere i interni normativni okvir obezbjeđuju zaštitu od narušavanja integriteta?

Postojeće mjere kontrole obuhvataju već uspostavljene mehanizme kontrole koji se odnose na određena radna mjesta, odnosno radne procese koje ta radna mjesta pokrivaju, i mogu biti pravne (zakoni, pravilnici, interna akta) i praktične (periodične interne i eksterne kontrole). Postojeće mjere u velikoj mjeri obezbjeđuju zaštitu od narušavanja integriteta, ali je kroz proces izrade Plana integriteta Radna grupa definisala dodatne mjere kojima je dopunjen postojeći set mjera, a njihovo sprovođenje utiče na jačanje integriteta kompanije.

Jesu li identifikovane posebne oblasti rizika, odnosno je li urađena ukupna procjena rizika od korupcije i drugih oblika narušavanja integriteta i šta je ona pokazala?

Pored četiri opšte oblasti rizika, čija je identifikacija obavezna, Radna grupa

je identifikovala i tri posebne oblasti rizika, koje se odnose na: odnose sa javnošću, slobodan pristup informacijama i odnos sa potrošačima.

Prilikom izrade Plana integriteta urađena je i ukupna procjena rizika od korupcije i drugih oblika narušavanja integriteta koja je pokazala da se kod većeg broja identifikovanih rizika radi o rizicima niskog intenziteta, odnosno da je kod tih rizika mala vjerovatnoća da će se pojaviti korupcija ili drugi oblici narušavanja integriteta, zbog postojećih mjera kontrole.

Kod jednog broja identifikovanih rizika ustanovljeno je da se radi o rizicima srednjeg intenziteta, kod kojih je moguće da se pojavi korupcija ili drugi oblik narušavanja integriteta, ali se njima upravlja mjerama kontrole.

Koja je svrha Plana integriteta i šta podrazumijeva njegovo sprovođenje?

Svrha Plana integriteta je da, cjelovitim i proaktivnim pristupom, sistemskom procjenom podložnosti rizicima, prihvatanjem i sprovođenjem adekvatnih mjera, omogućiti rukovodiocima i zaposlenima u kompaniji da na kontrolisan način prihvataju i sprovode punu odgovornost za svoj integritet kako bi dodatno unaprijedili i ojačali mjere za efikasnije sprječavanje i suzbijanje korupcije, drugih nezakonitih i neetičkih pojava.

Sprovođenje plana integriteta podrazumijeva stalno praćenje, periodične preglede (kontrolu) rizika i ažuriranje mjera za uklanjanje, smanjivanje i praćenje mogućih uzroka i posljedica korupcije, drugih nezakonitih ili neetičkih postupanja.

Kakve su mjere predložene za podizanje nivoa integriteta kompanije?

Na osnovu rezultata identifikacije, procjene i rangiranja rizika Radna grupa je izvršila izbor odgovarajućih mjera za smanjenje, odnosno otklanjanje identifikovanih rizika i podizanje nivoa integriteta kompanije.

Najveći broj predloženih mjera odnosi se na: proaktivno objavljivanje informacija na web stranicama, nadzor nad spoljnim uticajima na rad zaposlenih, zaštitu zaposlenih koji prijavljuju korupciju, sukob interesa, druge oblike nezakonitog ili neetičkog postupanja, a zatim nadzor i kontrolu nezakonitog ili neetičkog postupanja zaposlenih, kontrolu i evidenciju prijema poklona od strane zaposlenih, rotacije zaposlenih na radnim mjestima izloženim riziku, te dodatne obuke za zaposlene i druge mjere za unapređenje integriteta.

Jesu li naši zaposleni dovoljno edukovani i informisani o ovoj važnoj temi?

Jedna od faza tokom procesa izrade Plana integriteta odnosila se na anketiranje reprezentativnog uzorka zaposlenih. Naime, zaposlenima je elektronskim putem dostavljen anonimni upitnik kao sredstvo samoocjene za dobijanje dodatnih informacija o usklađenosti poslovanja i integritetu kompanije. Sumirajući rezultate sprovedene ankete, Radna grupa je konstatovala da zaposleni nisu u dovoljnoj mjeri edukovani, a ni informisani o značaju donošenja Plana integriteta i njegovom sprovođenju.

CEDIS

MILORAD BAKIĆ, UKLOPNIČAR U „TS ANDRIJEVICA“

U MOM KOLEKTIVU OTIMALI SMO SE ZA POSAO

Biljana Mitrović

Milorad Bakić, uklopničar u TS „Andrijevića“, ostao je odan Distribuciji pune tri i po decenije. I čitav svoj radni vijek osjeća da je baš tu „kod kuće“.

Počeo je kao elektromonter i taj posao nije mijenjao gotovo tri decenije. To što je 27 godina ostao na istom poslu i nije poseban kuriozitet, ima ih i sa dužim monterskim stažom, ali da neko diplomira Istoriju a da umjesto učionice izabere teški i rizični terenski posao i penjanje po elektro stubovima, i te kako jeste.

-Studirao sam istoriju i geografiju, ali sam uvijek više volio električnu. A i nije bilo posla u prosvjeti u mom kraju u to vrijeme, a nijesam želio odavde. Kako sam završio srednju elektrotehničku školu, ukazala mi se prilika da se zaposlim u Elektrodistribuciji, a to se ne propušta-priča nam.

Iako je izabrao posao koji je iziskivao veliki trud i zalaganje, ni trenutka nije sumnjao da je dobro odabrao. Za njega je biti monter bilo više od poziva. Od prvog dana „našao“ se sa kolegama, a ED Berane je uvijek važila za složan kolektiv. Odmah je zavolio teren i sve što je u vezi sa njim, otvoreni prostor, slobodu kretanja, drugarstvo i zajedništvo. Sa svima je ostvarivao, prije svega topao ljudski kontakt koji nikad nije išao na uštrb poslova.

-Radilo se na izuzetno teškom terenu, pri različitim vremenskim uslovima, radno vrijeme se prilagođavalo potrebama posla. Održavali smo mrežu na terenu koji se „proteže“ od Trepče preko Trešnjevika do Gračanice. Tu je „stalo“ preko 100km dalekovoda i oko 300 km niskonaponske mreže, ali nam je najviše glavobolje zadavao tzv. Konjuški dalekovod koji prelazi preko dva planinska prevoja. Zimi su na njenu bili česti kvarovi i mehanička oštećenja, pa da bi ih pronašli i otklonili prtili smo snijeg do brade i ulagali nadljudski napor ali se nikad nijesmo vratili neobavljena posla. Nerijetko nam je i vojska priticala u pomoć-prisjeća se Milorad.

Raduje ga najava da će se dio ovog dalekovoda (prelaz preko Previjske) koji napaja veliki broj potrošača, eliminisati izgradnjom nove trase uz magistralni put Andrijevića-Plav, prije svega zbog mladih montera koji nijesu izdržljivi kao „stara garda“, ali i zbog potrošača jer će dobiti sigurnije napajanje.

-Ovo je uvijek bio specifičan kolektiv. Mi smo se otimali za posao. Bili smo potpuno fokusirani na svoje radne obaveze, ništa drugo nije postojalo. Umjeli smo da se kao djeca obradujemo dobro obavljenom poslu. Nikad nije bilo nijednog incidenta niti „grke“ među nama. Kad bih počinjao iz početka ništa ne bih mijenjao, Ni dana od ovih 35 godina nijesam uludo potrošio i to me potpuno ispunjava. Neću žaliti ni za čim kad podvučem crtu-govori nam.

Svi putevi ovog kraja su mu dobro znani, svaki objekat u konzumu u „dušu“ poznaje. Njegove kolege kažu da niko nije kao on. Uvijek je činio dobro ne vodeći računa da li ga baš svi zaslužuju. Sopstvena vozila i opremu stavljaio je na raspolaganje i svojoj firmi kad god je zatrebalo. On je, kažu, jedan od onih ljudi koji ne zauzimaju mnogo mjesta u životu a spremni su da se cijeli daju.

-Treba pomoći i kad je nevolja i kad se pjeva. Moj otac, inače devedesetogodišnjak i golootočki zatočenik, naučio me je da činim dobro i da ne pamtim zlo, da bih bio ispunjen i zadovoljan - kaže Milorad i ponovo se vraća na svoj posao. Priznaje da mu se korak malo umorio. Za to „krivi“ nezapamćene poplave od prije šest godina, kada su desetak dana od jutra do sutra branili objekte i mrežu od katastrofe.

-Nijesmo imali priliku čak ni da predahnemo, a kamoli da se osušimo. Moram da priznam da mi je ponestajalo snage pa sam sebi postavljao pitanje zašto nijesam našao lakši posao, ali kad je umor prošao, ponovo sam se sa istim žarom uzeli terena i monterskog posla.

Umor je prošao, ali su ostale posljedice. Izdržao je do kraja tih dana, ali se ubrzo našao u bolnici zbog teške tromboze od koje se nikad nije potpuno oporavio. Zato je morao da promijeni posao. Nekadašnji direktor Živorad Raičević pomogao mu je da dobije zaposlenje u Elektrodistribuciji a sadašnji Saša Pešić ukazao mu je povjerenje da bude šef Poslovnice Andrijevića.

-I to je bio težak i odgovoran posao, morao sam voditi računa o svemu da nas nešto ne bi zaskočilo. Stalna briga i velika odgovornost, ali i velika obaveza i želja da opravdam povjerenje bili su jednako naporni.

Kako je u svakom poslu kojeg se prihvatao išao do kraja, i ovdje je ostao sedam godina, da bi tek prije četiri mjeseca postao uklopničar u andrijevačkoj trafostanici.

-I to je velika odgovornost. Koncentracija ne spije popustiti ni trenutka. Ali, ja sam navikao na posvećenost i oprez. Još imam energije i volje, nije mi teško da dodem u sred noći da isključim trafostanicu. Distribucija nije za mene samo kompanija koja me hljbom hrani, nego i mnogo više i zato je doživljam kao svoju kuću - toplo kaže Milorad.

Ono malo slobodnog vremena što je ostajalo iza posla nije bilo neispunjeno i neosmišljeno. Osim u svojoj porodici, supruci i troje djece, utočište od napornog rada nalazio je u obradi drveta i izradi drvenih kuća i umjetničkih predmeta. Možda je to bila reakcija na pomalo štur tehnčku struku koja njegovom razigranom umu nije bila dostatan izazov. U tome je podučio i svog sina, pa se i on, baš kao i njegov otac, iako je završio Književnost, nije pronašao u prosvjeti nego u proizvodnji.

Bogatiji za jedno divno poznanstvo, ostavili smo Milorada da nastavi slagati svoj šaroliki životni mozaik.

CEDIS

PRIMREMA DV „KONJUHE“ ZA RAD U ZIMSKIM USLOVIMA

Biljana Mitrović

Da radnici Službe za održavanje Regiona 3 naporno rade na terenu uvjerali smo se i sami. Na oko 10-tak kilometara od centra Andrijevice zatekli smo udružene ekipe iz Berana, Rožaja i Plava koje su izvodile remont DV „Konjuhe“, na dionici „Brod-Jošanica“. Vršena je zamjena dotrajalog užeta, izolatora i stubova, što će obezbijediti pouzdanije snabdijevanje za najveći broj potrošača u ovom konzumu.

Da bi se ovaj izuzetno značajan posao što prije završio i da ih ne bi zaskočilo kakvo nevrijeme, rade svakodnevno sve do noći. Iako je sa njima i podizvošač sa fizičkim ranicima, i sami se, kad zatreba, late fizičkog posla. Poslovođu ove vrijedne družine zatekli smo na stubu, a vozača u razvlačenju užeta. Kažu da u ovom periodu imaju dosta posla i da zna da bude naporno, s obzirom na to da je mreža u Regionu 3 dosta razučena, a ima i nepristupačnog terena.

- Trenutno smo najviše posvećeni remontu dalekovoda, odavde ćemo na priključni DV za Gračanicu, prelaz preko Lima, koji je oštećen u nedavnom nevremenu. Nastojimo da budemo što operativniji dok ne stisne zima - kažu.

Elmaz Tošić na stubu

Poslovođa Tomaš Mitrović radi rame uz rame sa kolegama, ne izbjegavajući ni penjanje na stub

Elektromonteri Miško Ivanović (po kazivanju kolega najbolji u Regionu) i Milonja Bubanja, višestruki šampion u penjanju na stub na sportskim susretima, završavaju zamjenu užeta

U razvlačenju užeta elekromonteru Mirku Jočiću pomaže vozač Miodrag Rađević

Radnici Službe za održavanje Regiona 3 na terenu

OBJEKTIV

NOVE TEHNOLOGIJE I POTREBA ZA STALNIM
USAVRŠAVANJEM

EDUKACIJA KAO INVESTICIJA

Olivera Vulanović

Stanko Vujković

Sa tvrdnjom da nema veće snage od znanja, Stanko Vujković, rukovodilac Sektora za razvoj i održavanje poslovnih aplikacija u Direkciji za ICT, kaže da EPCG treba da sprovedi proces permanentne edukacije u najvažnijim, primarnim oblastima svoga rada.

- Po toj zamisli, nove tehnologije, neminovno, nameću potrebu za stalnom edukacijom pa je, u našoj kompaniji, treba izdići na viši nivo. To podrazumijeva posebnu oblast koja će se baviti znanjem i usavršavanjem, kontinuirano, prateći rezultate edukacije na svim nivoima, od menadžerskih do procesnih, operativno – tehničkih nivoa – objašnjava Vujković.

Na pitanje o razlozima za preduzimanje ovog koraka, Stanko Vujković ističe da je potreba današnjeg trenutka racionalnost u ponašanju jedne firme, pouzdanost i upravljanje rizicima. Da bi se ovo postiglo, najbolje efekte daje ulaganje u sopstveno znanje, mišljenja je naš sagovornik.

- Danas se kvalitet firme mjeri kvalitetom kadra kojim raspolaže. Tu je i upravljanje odnosima među zaposlenima, motivacijom, pa se do dobrih, produktivnih veza takođe stiže uz pomoć edukacije. Vremenom, sistem edukacije se prepoznaje kao investicija, a ne kao trošak jer se, uz njenu pomoć, smanjuju rizici i zavisnost od spoljnih subjekata, u realnoj mjeri. Time se sudbina kompanije uzima u svoje ruke - kaže naš sagovornik.

Vujković ističe da vjeruje u sposobnosti našeg kadra koji bi, ako bi se našao u istim uslovima, bio, bar, egal, ako ne i bolji od bilo kojeg drugog, međutim, edukacija se nameće kao obaveza savremenog trenutka jer predstavlja sigurnost firme. Zato edukaciji treba pristupiti pažljivo, planski, osmišljeno.

U Direkciji za ICT su prepoznali ovu potrebu, naglašava on, i dodaje da su spremni da, u osnovnim segmentima

tehnologije koja je implementirana u EPCG preuzmu gro aktivnosti u upotrebi tih rješenja. Njihova edukacija ide u dva pravca: tehnološka edukacija (ORACLE tehnologija sa setom razvojnih alata) i edukacija samim rješenjima SOURCE koda za oba Sistema (Oracle eBS-a i Billing Sistema) U toku su aktivnosti u vezi sa funkcionalnom implementacijom modula ORACLE eBS-a. Tokom novembra planirana je implementaciona edukacija za AP modul (analitika dobavljača). Po Vujkovićevim riječima, kad se zaposleni iz IT edukuju biće u stanju da odgovore mnogim izazovima, bez obraćanja partnerima. Kako kaže – nerealno je očekivati da se Direkcija za ICT bavi razvojem softwera, ali treba sve uraditi da se postojeća rješenja modifikuju i prilagode zahtjevima EPCG. Naravno, stalno raditi na njihovom unapređivanju i održavanju.

- Ovo je trenutak i da se podsjetimo začetaka Centra za ICT. Naime, 1990. godine, kada se postavljaju prvi temelji budućeg razvoja ICT tehnologije u EPCG, nemjerljiva uloga pripala je bivšem kolegi, doajenu crnogorske informatike, Radosavu – Racu Nikoliću. Od tog trenutka, EPCG je počela svoj sopstveni razvoj i izradu poslovnih finansijsko knjigodovstvenih aplikacija, razvijajući je za svoje potrebe. Međutim, zahtjevi vremena traže integralna rješenja pa se naša kompanija opredijelila za nabavku BREND NAME rješenja - kaže Stanko Vujković.

Direkcija za ICT će, u skladu sa usvojenom Strategijom razvoja, vršiti permanentnu edukaciju sopstvenog kadra.

- Skoro da ne postoji neko a da nije čuo za čuvenu teoriju relativiteta Alberta Ajnštajna, za koju u naučnim krugovima postoje i afirmativni i osporavajući stavovi. Međutim, malo ko je informisan o Ajnštajnovoj formuli: Znanje = 1/ego, koja je jako upečatljiva i ima stalnu potvrdu u svakodnevnom životu – završava Vujković.

IZ DRUGOG UGLA

MILAN RADOVIĆ, DIREKTOR HE PIVA

ZA USPJEH JE POTREBNA VJERA U DRUGOGA

Milan Radović

Olivera Vulanović

Prilikom dogovaranja za ovaj tekst, Milan Radović, direktor HE Piva tvrdio je da nije adekvatan sagovornik za ovu temu jer, mimo angažovanja na poslu, nema naročito atraktivnu priču. Ubrzo smo otkrili da i ne moramo da idemo dalje od radne biografije, odnosno da se baš tu krije različitost našeg sagovornika u odnosu na druge.

Iako je već pet godina u hijerarhiji na najvišoj poziciji u HE Piva, Milan Radović nema tipično 'direktorski' stav. Svoj posao obavlja na drugačiji način, ne držeći se kruto šablona. Kako sam kaže, veći dio vremena provodi u inženjerskom pristupu rješavanju problema. Kako je zadatak svih inženjera da elektranu čine boljom, pouzdanijom i uvijek na najvišem nivou pogonske spremnosti, Milan im se sa zadovoljstvom priključuje na svakodnevnim zadacima. Pri tom ne mari za mogućnost komotne pozicije na direktorskoj funkciji gdje ne mora, kod tekućih problema, kao inženjer, da 'zasuče rukave'. Smatra da sve poslove oko pivskog giganta treba doživljavati kao da su lični, vezani za sopstvenu kuću, što elektrana na neki način i jeste za svakog od njih.

Mišljenja je da mnogi nijesu svjesni vrijednosti i značaja ovog objekta čija je gradnja koštala milijardu eura. Pita se da li bi današnje generacije bile kadre da se upuste u graditeljsku avanturu i izađu na kraj sa ovim džinom. Osim toga, milioni ljudi žive nizvodno pa bi neki, potencijalni, neriješeni problem ugrozio mnoge živote. Suvišno je napominjati i koliko ovaj objekat znači za život ljudi ovoga kraja. Zato se prema svemu što je vezano za elektranu treba odnositi sa krajnjom ozbiljnošću i punom koncentracijom.

Ovakav pristup poslu imao je oduvijek, pa i na svom prvom zaposlenju, u jednoj privatnoj firmi, u kojoj je proveo dvanaest godina, stičući dragocjeno inženjersko iskustvo. Počeo da radi odmah poslije diplomiranja na Mašinskom fakultetu u Podgorici, 1994. godine. Završio je kao drugi đak generacije iako to ne ističe, naprotiv, kaže da je bilo puno boljih, ali da on, jednostavno, spada u one koji su bili posvećeni i okrenuti školi.

Kod saradnika upravo zna da cijeni posvećenost, kreativnost i samostalnost. Nije isključiv, niti smatra da, kao prvi čovjek elektrane, mora sve najbolje da zna. Napominje da je ključ za uspjeh u poslu vjerovanje u čovjeka, kolegu. Sama pozicija ne garantuje autoritet i ugled, kaže Radović. Moraš ga zaslužiti svojom stručnošću, ljudskim kvalitetima i odnosom prema drugima.

-Smatram da imam poštovanje kolega zato što ja poštujem njih – mišljenja je naš sagovornik.

-Kad sam postavljen za direktora HE Piva, dotadašnje kolege su se šalile govoreći – gdje ćeš među Pivljane, to je pametan, vispren svijet, ne može se lako izaći na kraj sa njima – kroz osmijeh kaže Milan.

-Meni je, naprotiv, drago što sam među ovim bistrim i sposobnim ljudima. Pivski kolektiv je zdrava radna sredina. Zadovoljstvo mi je što dijelimo posao i svakodnevicu – zaključio je Radović.

Slobodnog vremena ima malo, a tada voli da skija, kaže, krajnje amaterski, ili da sa ćerkom dijeli opuštenost trenutaka kraj bazena. Ono čega nikad nije mnogo, to je boravak u prirodi, naročito netaknutoj prirodi Pivskog kraja, koja inspriše i odmara sa svojim šumama, rijekama i kanjonima, jedinstvenim u svijetu.

PREDSTAVLJAMO

ZAŠTITARI NA RADNOM MJESTU TREĆA FAZA U HE „PERUĆICA“

SVOJSKI I DOMAĆINSKI

Olivera Vulanović

Željko Utješinović i Žaro Vučurović

Kad ima volje, ima i načina, prisjećamo se stare izreke dok se približavamo stražarskom mjestu u neposrednoj blizini HE "Perućica" širokim i lijepim puteljkom koji je do nedavno bio izgubljen u gustom šiblju i visokoj travi. Od kako su ovdje, trojica nekadašnjih portira Direkcije u Nikšiću, Željko Utješinović, Žaro Vučurović, Vojo Backović i njihov kolega, vozač Siniša Tomić, sa zadovoljstvom kultiviraju svoju novu radnu sredinu. Ipak, kad su, prije pola godine, čuli za vijest da će sa svojih dotadašnjih radnih mjesta biti premješteni, među njima nije bilo ni traga od današnje pozitivne atmosfere. Niko ne voli suočavanje sa nepoznatim, pa tako ni oni, iako im je portirski posao već postajao zamoran. Kako kažu, nije bilo jednostavno cijeloj zgradi nazvati dobro jutro, a kasnije, doviđenja, akamoli brinuti o svemu ostalom što je činilo njihova redovna zaduženja. Ipak, tu su bili 'svoji na svome', sa višegodišnjim stažom i iskustvom.

Ispostavilo se da je prijateljstvo koje je oduvijek vladalo među četvoricom kolega bilo njihov najveći saveznik u adaptaciji na novo radno mjesto i sasvim drugačije uslove rada. Držeći se devize: Nije važno gdje ste, već sa kime ste, složno su prionuli na posao. Prema pomalo zapuštenom stražarskom objektu, koji jedno vrijeme nije korišćen, ponijeli su se kao prema svome, svojski i domaćinski. Raskrčili su okolinu, a unutrašnjost kućice oplemenili, okrečili i naselili. Od svoga novca finansirali su kupovinu frižidera, aparata za vodu, televizora i ostalih neophodnih stvari koje iziskuje posao smjenskih radnika. Sami održavaju, čiste, brinu o svemu. Naša mala novinarska ekipa prijatno se osjećala uz toplu kafu, među ljudima koji složno žive i rade, između kojih ne vlada konkurencija ni lose misli. Da bi razbili monotoniju dugih stražarskih sati odomacili su i dva psa. Upoznali smo jednog koji se sa nadimkom Dobrica, koji proizilazi iz njegovog karaktera, uklapa u cijelu priču.

Četvorica novopečenih stražara imaju još planova. Želja im je da postave ogradu oko objekta, zasade cvijeće i dalje kultiviraju prostor, u skladu sa svojim radnim potrebama. Na pitanje da li imaju nekih želja, odgovara Željko Utješinović:

-Želja nam je da nas ne zaborave kolege iz Direkcije, a to se, bojim se, događa –

Možda mu se to, ipak, samo čini. Neki ljudi ostave trag za sobom pa su prisutni i kad ih nema. Pozdravljamo se sa Utješinovićem, Vučurovićem, Backovićem i Tomićem. Želimo im mirne stražarske dane i puno dobre radne energije u stražarskoj kućici s koje budno motre na panoramu koja se pruža od kapije do komande HE 'Perućica'.

Željko, Žaro i Dobrica

FELJTON

RAKO MILOŠEVIĆ, ŠEF GRADILIŠTA ISTRAŽNIH RADOVA NA IZGRADNJI HIDROELEKTRANE NA MRATINJU

40 GODINA
HE „PIVA“

GDJE SI, POTOPI SE ELEKTRANA!

Olivera Vulanović

Kao veliku atrakciju, HE Piva su, u toku izgradnje, posjećivali mnogi građani iz čitave Jugoslavije, među kojima je bilo dosta poznatih ličnosti, eminentnih stručnjaka, političara, glumaca... Jednom prilikom, negdje, oko, 1972. godine, došao je Lazar Koliševski, tadašnje visoko rangirano ime iz svijeta politike. U jednom trenutku, upitao je Rako:

-Miloševiću, od kad ste ovdje?

-Od 1965. godine. Prvi sam došao, a posljednji ću otići, odgovori Rako. Pri tom nije zabravio da pomene koliko je kolega poginulo, a koliko je bilo ranjeno za sve te godine. Na to će Koliševski:

-Vala, dao bih spomenice svima koji su toliko dugo ovdje, kao onima sa Sutjeske, bio je iskren političar.

Da su graditelji zaslužili najveća odlikovanja govore i teški trenuci iz godina nastajanja ovog jedinstvenog objekta. Rako izdvaja dva.

-Prvi je kad je Piva potopila građevinsku jamu brane. Sa iskopom smo bili sišli 30 metara ispod nivoa rijeke pa smo, svi zajedno, i lopatama i džakovima cementa sprečavali prodiranje vode u razvodno postrojenje, trafo i mašinsku halu, u vodostan, sifone...i tako spasili elektranu.

Drugi težak momenat desio se u trenutku velikog nevremena nad cijelom Crnom Gorom, kad je potopljena i pivska elektrana. Taj događaj usporio je puštanje elektrane u rad najmanje pola godine, ako ne i duže. Bio je već montiran prvi agregat, sa drugim se tek otpočelo. Ja se nijesam, u tom trenutku, zatekao na gradilištu. Bio sam na reviziji projekta Tara – Morača u Kolašinu. Tada sam rekao kolegi: Ako ovako pada u Mratinju, potopiće nam elektranu.

Vratili smo se tek sljedećeg dana, i to na karoseriji FAP-a, nijesmo mogli ranije jer su

Plužine bile pod vodom. Kad dodjoh, direktor Kombinata mi kaže: Gdje si, eno ti se potopila elektrana, a ti sjediš u Kolašinu!

Kad me tada kap nije udarila! Kad dođoh svijesti, sjetih se da su svi rukovodioci i inženjeri bili prisutni, pa ih, u bijesu, opsovah: A, šta su radili, j... im... jesu li spavali?! Ta me ishitrena reakcija zamalo nije koštala zatvora- prisjeća se Rako.

Petnaest dana nakon drame potapanja, Udba je imala pune ruke posla na gradilištu. Oformljeno je nekoliko komisija koje su imale zadatak da ispituju uzroke havarije, odnosno da utvrde odgovornost onih koji su morali da brinu o bezbjednosti elektrane.

Rako, svakodnevno, primjećuje jednog čovjeka koji je uvijek sa njima, na gradilištu, na ručku, u kolima. Saznaje da se radi o šefu Udbe za Crnu Goru. Na elektrani se ne radi već pola godine. Traže se krivci za to. Do ušiju mu je došlo kako je Rako grdio rukovodstvo pa želi imena odgovornih.

-Jednog dana, priča Rako, kreće tajanstveni neznanac da uđe sa mnom u auto. Pitam ga, gdje će?

-Na gradilište – kaže.

-Slušaj – uzviknu Rako. Na gradilištu ima dosta stručnjaka. Ako si došao nekoga da zatvaraš, tu si petnaest dana, pa sam prosudi koga ćeš. Sad izadi iz auta, ako treba zvaću stražare sa puškama!

Rako je bio odlučan, takođe i neznanac. Priča o Rakovom odbijanju saradnje stigla je do 'vrhova' Čula je za nju i Vukica Mićunović, narodni heroj, igrom slučaja, prijateljica Rakovog brata. Poručila je onima koji su tražili 'žrtve' zbog zastoja u gradnji HE Piva:

-Ostavite Miloševića na miru. To je čestita kuća starocnogorskih oficira. Tri brata su mu poginula u borbi protiv fašizma-

Rako Milošević

To su bila takva vremena, rezimirao Rako. Mogao je svakog, za tili čas, progutati mrak, pa i mene, bez obzira na dotadašnje napore i pošten rad na grandioznom objektu.

SPORT I REKREACIJA

BAZEN U NIKŠIĆU OPRAVDAO OČEKIVANJA

POSJETA ODLIČNA, USLOVI SJAJNI

Marko Burić

Sve funkcioniše kako treba:
Predrag Ivanović

Direktor Sportskog centra Nikšić, Predrag Ivanović, istakao je da je jako zadovoljan dosadašnjim radom bazena. Sve funkcioniše besprekorno, a interesovanje je na zadovoljavajućem nivou.

- Oko pola godine je prošlo od komercijalnog rada bazena i moram reći da smo jako zadovoljni. Takođe, zadovoljni smo ostvarenim prihodima, zahvaljujući kojima pokrivamo dobar dio troškova održavanja.

Prosečno oko 5000 građana je mesečno koristilo bazen, a odavno smo premašili ukupno 20000 posetilaca. Važno je napomenuti da ne dolaze samo građani Nikšića, već nam redovno dolaze iz Danilovgrada i Podgorice, zatim tu su i djeca sa Žabljaka, a interesovanje je pokazao jedan klub iz Mostara, kao i PVK Vojvodina. To pokazuje da je ovo jedan sjajan objekat, kakav zaslužuje ne samo Nikšić već Crna Gora. Imamo primjer jedne porodice koja je zbog bazena došla da živi u Nikšić, što najbolje pokazuje koliko je bazen značajan za ovaj grad - rekao je Ivanović.

Očekuje se da u narednom periodu bude još veće interesovanje i da neki klubovi i reprezentacije imaju pripreme u Nikšiću.

- Naši najbolji vaterpolisti su već zakazali pripreme ovdje, a ima interesovanja i drugih reprezentacija i klubova. Cilj nam je u budućem periodu da pružimo mogućnost svim sportskim klubovima da koriste bazen i sve prednosti koje ovaj objekat ima. Uslovi su odlični, ispunjavamo sve standarde i do sada nijesmo imali nijednu veću primjedbu. Institut za javno zdravlje vrški kontrolu svakih 15 dana i od starta je sve postavljeno kako treba, pa i zbog toga funkcioniše sve besprekorno - naveo je direktor Sportskog centra.

STVARANJE NOVIH ŠAMPIONA

Škola plivanja i vaterpola koju je u Nikšiću pokrenuo Vaterpolo i plivački savez Crne Gore takođe je ispunila očekivanja. Oko 230 polaznika uživa u prednostima bazena, ali i sprema se za velike ciljeve.

O prvim utiscima i planovima razgovarali smo sa koordinatorom škole plivanja i vaterpola, **Vidom Lomparom**.

Kakvi su generalno Vaši utisci o školi vaterpola i plivanja u Nikšiću nakon nešto više od mjesec dana od kada je počela sa radom?

Izuzetno sam zadovoljan kako funkcioniše naša škola vaterpola i plivanja u Nikšiću. Pozitivno sam iznenađen velikim brojem djece, koja žele da treniraju i igraju vaterpolo. Uslovi za rad na bazenu su odlični i odnos svih ljudi je za svaku pohvalu. Očekujem još veći broj djece u narednom periodu i već sada smo povećali broj treninga zbog masovnosti.

Koliko je važan bazen u Nikšiću za razvoj vaterpola i plivanja u Crnoj Gori?

Bazen u Nikšiću je od ogromne važnosti za crnogorski vaterpolo. Ne samo zbog proširenja baze koja je osnova ovog sporta, već i zbog našeg nacionalnog tima i rada svih reprezentativnih kategorija, njihovih priprema i odigravanja međunarodnih utakmica.

Možemo li očekivati da Nikšić u budućnosti bude grad koji će imati svoje predstavnike u našim reprezentacijama?

Naravno da se to može očekivati. Smatram da ispred sebe moramo postaviti najveće moguće ciljeve u radu sa ovom djecom, a to je stvaranje reprezentativaca u mladim kategorijama i kasnije u seniorskoj reprezentaciji. Prvi naš cilj je da sljedeće godine nastupimo sa nekim mladim kategorijama u domaćim takmičenjima. Činjenica je da smo na samom početku i da je to dug put, ali samo sa takvim pristupom i ogromnim radom možemo biti uspješni. Imamo stručnost i talente, i siguran sam, da uz maksimalnu ozbiljnost svih nas, možemo stvoriti nove šampione.

PONUĐA ZA ZAPOSLENE U EPCG

Sportski centar Nikšić odlučio je da sindikalnim organizacijama obezbijedi određene popuste za korišćenje bazena. Direktor SC Nikšić, Predrag Ivanović, kaže da su ponudu poslali i SOZ-u.

- Sindikalnim organizacijama i sportskim kolektivima sa preko 20 članova odlučili smo da ponudimo određene popuste. Naime, sindikalnim organizacijama, među kojima je i SOZ EPCG ponudili smo mesečnu kartu od 25 eura. Do sada nijesmo dobili povratnu informaciju, ali očekujemo odgovor - rekao je Ivanović.

Predsjednik Podružnice Direkcija u SOZ-u, Vladimir Nikčević, potvrdio je da je ponuda stigla i najavio dogovor sa Sportskim centrom.

- Sindikat je uvijek otvoren za saradnju. Razmotrićemo ponudu Sportskog centra, razgovaraćemo sa njima i vjerujem da ćemo naći najbolje rješenje za zaposlene u EPCG - rekao je Nikčević.

Veliko interesovanje za školu vaterpola i plivanja

SPORT I REKREACIJA

DANILO MITROVIĆ, DIREKTOR NACIONALNIH SELEKCIJA
CRNE GORE U KSCGNAJUSPJEŠNIJA
GODINA OD
OSAMOSTALJENJA

Danilo Mitrović (izvor: kscg.me)

Marko Burić

U intervjuu za list "Elektroprivreda" direktor naših nacionalnih košarkaških selekcija sumirao je ovogodišnje rezultate, ali i predstavio očekivanja za narednu godinu.

Kako ocjenjujete učinak naših reprezentacija ove godine?

Ovo je najuspješnija godina od osamostaljenja. Seniori i seniorke će učestvovati na Evropskim prvenstvima. Takođe, sve tri selekcije mladih kategorija biće na Evropskim prvenstvima u „A“ Diviziji. Veliki uspjeh za malu Crnu Goru.

Dobili smo jako kvalitetne protivnike na žrijebu za Eurobasket u muškoj konkurenciji. Možemo li ostvariti dobar rezultat naredne godine?

Sve grupe na Evropskom prvenstvu su na neki način izjednačene. Naš cilj je prolazak u drugi krug, što mislim da možemo ostvariti, pod uslovom da igrači dođu zdravi i tako ostanu do početka prvenstva.

Čini se da imamo odličnu ekipu, pored iskusnih košarkaša tu su i neka nova imena. Izgleda da je selektor Tanjević odradio dobar posao i da u našem timu vlada jako pozitivna atmosfera?

Imamo kvalitetnu ekipu, posebno na centarskim pozicijama, Boša je veliki trener, sa ogromnim iskustvom. Napravio je sjajnu atmosferu, tako da se više ne postavlja pitanje odazivanja igrača. Svi jedva čekaju 20. jul, kada počinju pripreme. To je isključiva zasluga Tanjevića, koji je, sem trenerskog posla, njihov drug i roditelj. Za ovakva takmičenja, sem dobre pripreme, najvažniji faktor je dobra atmosfera.

Nedavno se pojavila informacija da se Tajris Rajs vraća u reprezentaciju. Da li je to tačno i možemo li očekivati da on opet bude plej našeg nacionalnog tima?

Tačno je da se Rajs obavezao da sljedeće ljeto bude sa nama. Selektor Tanjević i njegov pomoćnik Boško Radović, posjetili su Rajsu prilikom nedavno odigrane utakmice Crvena Zvezda - Barcelona. Razgovor je bio koristan, selektor zadovoljan, a Rajs dolazi na pripreme. Veliko pojačanje za našu reprezentaciju.

Košarkašice Crne Gore po četvrti put su se plasirale na Eurobasket. Šta možemo od naših dama očekivati na EP?

Naše košarkašice, prava čudesa. Ogroman uspjeh. Sa tako malim brojem igračica, koje imamo, ovo je pravi podvig. Dame su ulaskom u 16 najboljih, ostvarile cilj, a sve što naprave više od toga na Eurobasketu, biće ravno senzaciji. Nažalost, ovo će prvenstvo, za 3-4 najstarije, biti posljednje.

Evropsko prvenstvo za kadete 2017. godine igraće se u Podgorici. Šta znači organizacija takvog takmičenja za našu državu, odluka FIBA Evrope je ipak veliko priznanje za Košarkaški savez Crne Gore?

Ovo je četvrto Evropsko prvenstvo koje od FIBA dobija Crna Gora. Dva puta „B“ Divizija U-20 žene, dva puta „A“ Divizija - kadeti. Zbog vrhunske organizacije, po ocjeni FIBA inspektora, dobili smo i ove godine organizaciju za „A“ Diviziju kadete. Naravno, značajno je za Crnu Goru, kako sportsku, tako i turističku destinaciju. Svakako da je ovo veliko priznanje za Crnu Goru, koje smo kao federacija zaslužili u svakom pogledu.

Kako ocjenjujete saradnju sa Elektroprivredom Crne Gore, koja je jedan od sponzora KSCG?

Sa Elektroprivredom Crne Gore, saradujemo dugi niz godina. Neizmjereno smo zahvalni na pomoći koju nam pružate. Raduje nas što ste u nama prepoznali dobrog partnera, pa kao jedan od glavnih sponzora omogućavate da postizemo vrhunske rezultate. Kao visoko društveno odgovorna firma, očekujemo nastavak saradnje, i još jednom veliko HVALA.

Muška košarkaška selekcija (izvor: kscg.me)

SPORT I REKREACIJA

BIZNIS LIGA CRNE GORE U KOŠARCI

KK EPCG SJAJNO OTVORIO SEZONU

Marko Burić

Košarkaški klub EPCG uspješno je otvorio novu sezonu u Biznis ligi Crne Gore. Nakon tri odigrana kola naši košarkaši imaju maksimalan učinak i zauzimaju prvo mjesto na tabeli.

KK EPCG u prvom kolu savladao je Jugopetrol sa 38:34 (6:7, 7:10, 10:8, 15:9). Najefikasniji je bio Grbović sa 14 poena, a istakao se i Fatić sa osam. Po pet poena postigli su Vukotić i Vojičić, Prodanović je upisao četiri, a Đordan dva.

U drugom kolu KK EPCG je bio ubjedljiv protiv ERSTE banke -

50:34 (9:16, 14:6, 16:6, 17:6). Najefikasniji u pobjedničkoj ekipi bio je Vukotić sa 14 poena, Prodanović je dodao osam, a po sedam poena postigli su Grbović i Đordan. Drašković je ubacio pet poena, Fatić tri, a po dva Brkuljan, Vukčević i Banović.

Odličnu igru naš tim prikazao je i u trećem kolu protiv CKB banke - 39:30 (15:10, 12:7, 2:8, 10:5). Vukotić je predvodio našu ekipu sa deset poena, sedam je postigao Prodanović, po šest Grbović i Fatić, Drašković četiri, a po dva poena postigli su Vojičić, Brkuljan i Đordan.

NIKŠIČKA LIGA MALOG FUDBALA

ODLIČNE PARTIJE KMF EPCG

Klubu malog fudbala EPCG za sada ide odlično u nikšičkoj ligi. Nakon sedam kola EPCG zauzima treće mjesto sa pet pobjeda i remijem. Prvoplasirani Kaljari bježi tri boda, ali ima i meč više od naše ekipe.

U sedmom kolu nikšičke lige KMF EPCG savladao je Toščelik sa čak 10:1.

Tri pogotka za našu ekipu postigao je Radojičić, po dva puta u listu strijelaca upisali su se Bijelović, Perović i Čolaković, a jednom Baletić.

Lista strijelaca

17 golova: Marković (CB Kastel)

14 golova: Čolaković (EPCG)

12 golova: Drobnjak (CB Kastel),

11 golova: Dačević (CB Kastel)

9 golova : Radulović (Trebjesa)

1.	Kaljari	7	6	1	0	19	23:6
2.	CB Kastel	7	5	2	0	17	52:8
3.	EPCG	6	5	1	0	16	36:11
4.	Pivara	6	5	0	1	15	26:12
5.	Gornje Polje	6	4	1	1	13	28:17
6.	Vodovod	7	4	1	2	13	21:12
7.	Ozrinići	7	4	1	2	13	19:13
8.	Trebjesa	7	4	0	3	12	30:23
9.	Lumas	6	4	0	2	12	24:25
10.	Dnevni centar	7	3	1	3	10	28:17
11.	Sportski centar	7	3	1	3	10	17:21
12.	Frigo system	7	3	1	3	10	15:19
13.	MI Goranović	6	2	3	3	9	15:9
14.	Lovćen osiguranje	7	3	0	1	9	11:21
15.	VH Montenegro	7	2	0	4	6	18:22
16.	Studentski dom	6	2	0	5	6	17:25
17.	Opština	6	1	0	4	3	11:27
18.	Straševina	7	1	0	5	3	14:33
19.	Rubik	7	1	0	6	3	16:41
20.	Župa	7	1	0	6	3	12:46
21.	Toščelik	7	0	1	6	1	13:37

DRUŠTVO

U OKVIRU INICIJATIVE KANCELARIJE UNICEF- A U CRNOJ GORI

ĐACI POSJETILI EPCG

Olivera Vulanović

Prva srednja stručna škola iz Nikšića, učenici trećeg i četvrtog razreda, u pratnji mentorke, pedagoga mr Marije Golubović, posjetili su, u srijedu, 23. novembra, Elektroprivredu Crne Gore. Posjeta je organizovana u okviru inicijative

Kancelarije UNICEF- a u Crnoj Gori, pod nazivom Prilike, koja podstiče implementaciju politika usmjerenih na unapređenje zapošljivosti mladih. Tom prilikom učenici su, u prostorijama Upravne zgrade sa posebnim interesovanjem razgledali reljef našeg elektroenergetskog sistema i odslušali stručno i detaljno izlaganje na tu temu, mr Olge Radulović, koordinatora izvršnog rukovodioca FC Proizvodnja.

Sumirajući utiske, mr Golubović je istakla da je veoma zadovoljna posjetom jer su učenicima, na dostupan i njima blizak način, prezentovani osnovni podaci o karakteristikama i funkcionisanju našeg energetskeg sistema. Naglasila je, potom, da je prijatno iznenađena srdačnim prijemom na koji su naišli u EPCG.

Slično je mislio i Nemanja Radulović, učenik trećeg razreda, koji je rekao da mu je veoma drago što je bio u posjeti EPCG jer je saznao dosta o osnovama sistema i čuo niz podataka koje nije znao o našoj kompaniji. Učenicima je, potom, Marko Burić, urednik internog veb portala, održao

kratku prezentaciju o internim kanalima komuniciranja, kao i o savremenim kontaktima sa kupcima, putem veb portala, fejsbuka i sl.

U sklopu istog projekta, Direkciju EPCG posjetili su i srednjoškolski iz Plužina, učenici trećeg i četvrtog razreda Obrazovnog centra. I njihovu pažnju najviše je privukla atraktivnost reljefa sa prikazom naših hidroenergetskih objekata. U ulozi jednog od domaćina ovoga puta je bio Mitar Vučković, rukovodilac Sektora za internu komunikaciju, koji je gostima približio načine na koje EPCG komunicira sa svojim kupcima u namjeri da ih učini zadovoljnim i lojalnim. Nakon toga, gosti iz Plužina su obišli Direkciju za upravljanje energijom gdje su im tamošnji zaposleni približili značaj ovog segmenta EPCG i značaj svog svakodnevnog posla, kupoprodaje električne energije na međunarodnom tržištu i upravljanja proizvodnjom. Obišli su i scada sistem i čuli kratko izlaganje o nadzoru, praćenju, arhiviranju i kontroli svih informacija relevantnih za elektroenergetski sistem.

Mentor ove grupe učenika, pedagog Danka Rebronja, bila je zahvalna na prijemu i obilju korisnih informacija koje su učenici dobili prilikom posjete Kompaniji. Njenoj ocjeni pridružio se i učenik Marko Kandić koji nam je objasnio da je sa pažnjom slušao sva izlaganja koja su bila interesantna i, što je naročito važno, prilagođena srednjoškolskom uzrastu.

AKCIJU SADNJE U DANILOVGRADU PODRŽALA I EPCG

Elektroprivreda Crne Gore podržala je još jednu akciju sadnje u organizaciji Foruma MNE.

Akcija je uspješno realizovana u Danilovgradu, 22. novembra, a zasadeno je 80 sadnica breze, javora, jasena, platana, dvije vrste magnolije, tuja. Akcija se realizuje već deveti put u Crnoj Gori, a u sklopu projekta Mladi za zelenu Crnu Goru, koji podržava Fondacija braće Rokfeler, u partnerstvu sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Centrom za stručno obrazovanje.

Takođe, kod dječijeg igrališta oslikan je mural, a akciju je otvorio predsjednik opštine Danilovgrad, Branislav Đuranović.

- Akcije sadnje u sklopu projekta Mladi za zelenu Crnu Goru se sprovode već 4 godine. Do sada smo projektom obuhvatili gradske parkove u: Podgorici, Cetinju, Kotoru, Pljevljima, Nikšiću, Bijelom Polju i Ulcinju. Akcije same sadnje su uvijek odlično posjećene – kako od mladih aktivista, ljubitelja prirode, donatora, partnera, tako i od ukupnog građanstva. Pored samih akcija sadnje, Forum MNE sprovodi ljetnje edukativne škole o održivom razvoju za srednjoškolske širom Crne Gore - rekla je za list "Elektroprivreda" Jelena Fušić iz Foruma MNE.

- Besplatna kontrola vida
- Akcijske cijene i kupovina na rate
- Veliki izbor dioptrijskih i sunčanih naočara najpoznatijih svjetskih brendova
- Sve vrste dioptrijskih sočiva vrhunskog kvaliteta
- Sve vrste kontaktnih sočiva
- Sunčane naočare sa dioptrijom
- Kompletna usluga odmah, uz najsavremenije uređaje
- Stručno osoblje i profesionalni savjeti pri kupovini
- Garancija i sertifikat na sve proizvode
- Savršen odnos cijene i kvaliteta

OPTIKA
PTOTIM

SVAKOM KUPOVINOM
U NAŠIM OPTIKAMA DOBIJATE

POKLON VAUČER

U VRIJEDNOSTI OD

20€

50€

*Akcija važi uz minimalni račun od 69€

PODGORICA
CITY MALL
+382 20 672 600

PODGORICA
THE CAPITAL PLAZA
+382 20 671 106

PODGORICA
BULEVAR SV. PETRA
CETINJSKOG 110
+382 20 228 336

BUDVA
ŠOPING CENTAR
TQ PLAZA
+382 78 11 99 22

KOTOR
ŠOPING CENTAR
KAMELIJA
+382 32 520 433

BAR
POSLOVNI CENTAR
LEKIĆ
+382 30 308 061

NOVA GODINA

Dolazak Nove godine stvara razna očekivanja i budi različite emocije: djeca očekuju poklone od Djeda Mraza, a novogodišnja jelka je neizostavni dio dekoracije svakog doma, tinejdžeri očekuju ludi provod i zabavu na otvorenom ili u diskotekama i kafićima, neki rade i očekuju značajnu zaradu te noći. Neko novogodišnje praznike provodi u hotelima, a mnogi jedva čekaju da odmore, ništa ne rade i u krevetu 31. decembra budu već u 22h. Veliki dio populacije voli da Novu godinu dočeka u svom domu, sa najbližima, prijateljima, kumovima... Kakva god očekivanja bila, Nova godina kod svih ima zajednički imenitelj: radost, veselje, toplina, vatromet želja, dobro će i piće...

"Nova godina će, razumije se, stići i onima koji je ne budu čekali. Međutim, sva čar i jeste u čekanju, a ne u Novoj godini. Lijepo je čekati nešto u šta ste sigurni da će doći. Čekali smo

u životu razne stvari, to svi znamo, a uvijek su nam i sigurno dolazile – samo Nove godine." Duško Radović

"Nova godina je bezopasna institucija koja nam služi kao izgovor da se tinejdžerski napijemo, pozovemo prijatelje ili izgovaramo neispunjive želje." Mark Tven

"Nova godina je uvijek novi početak, za stare navike." Anonimni autor

"Novogodišnja noć me uvijek zastrašuje. Život ne zna ništa o godinama." Čarls Bukovski

"Dobra novogodišnja obećanja su kao čekovi koje čovjek potpisuje bez pokrića." Oskar Vajld

"Mladost je kad vam dozvoljavaju da ostanete budni do ponoći za Novu godinu, starost je kad vas na to tjeraju. Optimista ostaje budan do ponoći da bi dočeka Novu godinu, a pesimista ostaje budan kako bi se uverio da je stara sigurno prošla." Bill Vaughn

KAKO DA ČESTITATE NOVU GODINU NA RAZNIM JEZICIMA SVIJETA:

"Felice anno nuovo"

(italijanski)

"Feliz Ano Novo" (portugalski)

"Bliadhna mhath ur"

(galski škotski)

"Frohes Neues Jahr"

(njemački)

"Athbhliain faoi mhaise dhuit"

(irski)

"S novim godom" (ruski)

"Akemashite omedetou"

japanski

"Kul 'am wa antum bikhair"

arapski

"Xin nian yu kuai"

mandarinski kineski

"Gelukkig nieuwjaar" holandski

"Eutychismenos o kainourgios chronos" (grčki)

"Hauoli Makahiki hou" (havajski)

"Godt Nytt År" (norveški)

"Sawatdee Pi Mai" (tajlandski)

"Chuc mung nam moi"

(vijetnamski)

OBIČAJI I VJEROVANJA

Proslave Nove godine ne dešavaju se u svim djelovima svijeta istog dana, ali su obilježja proslave slična i sastoje se od religioznih elemenata, kostimiranih zabava i parada, kojima se priziva bogata i srećna nova godina, prigodnog novogodišnjeg programa, čestitanja, nazdravljanja čašom šampanjca...

Običaji vezani za proslavu Nove godine svoje korijene vuku iz daleke prošlosti i načina na koji su naši preci, zaključujući godišnji urod, pozdravljali Novu godinu. Tih se dana oblačila nova odjeća, maskiralo se, plesalo, stvarala se buka i palila vatra.

Novogodišnja parada jedan je od najatraktivnijih simbola Nove godine. Na Tibetu ona traje čak četiri dana, Grci paradiraju noseći figurice jabuka, ovaca i zvijezda, a na tajlandskoj se paradi maršira uz zvukove gongova i bubnjeva s likovima zmajeva, slonova, bivola i divova.

Naša praksa novogodišnje proslave nalaže ispraćanje stare i doček Nove godine 31. decembra tradicionalnim okupljanjima – porodičnim i organizovanim proslavama, svečanom odjećom, posebnom brigom o izgledu, ukrašavanjem interijera i eksterijera, odbrojanjem, svečanim novogodišnjim programom, vatrometom, držanjem zdravice, ispijanjem šampanjca.

U Španiji svako mjesto ima svoju centralnu proslavu Nove godine, ali je najvažnija ona na La Puerta del Sol, velikom trgu u centru, kad se sat usporava na 23:59:48.

U Grčkoj se proslava Nove godine poklapa s proslavom Svetog Vasilija, jednog od osnivača Grčke pravoslavne crkve. Tada se servira Vassilopitta ili torta svetog Vasilija, u koju se utisne srebrni ili zlatni novčić i tako ispeče. Ko novčić pronađe u svom komadu torte, biće posebno srećan u nadolazećoj godini. Vasilije je glavni krivac i što se dječje čizmice u ponoć pune darovima.

Danci na novogodišnju noć vole pronaći ulazna vrata preplavljena razbijenim tanjirima. U tu svrhu čuvaju se stari tanjiri tokom cijele godine i u ponoć bacaju pred ulazna vrata prijatelja. Mnogo razbijenih tanjira simbolizuje društveno bogatstvo – prijateljstvo.

Japanci čitav decembar održavaju svečanosti pod nazivom Bonenkai, kojima je cilj ostaviti loše stvari za sobom i pripremiti se za novi početak. Za Novu godinu se nabavlja posebna dekoracija za vrata i dvorište, za koju se vjeruje da donosi zdravlje i dug život. Djeca dobijaju otoshidamas - mali dar s novčićem u sredini. Japanska tradicija nalaže oprost za sve nesporazume i nerazumijevanje u porodici i među prijateljima kako bi se u novu godinu ušlo potpuno čisto. 31. decembra zvona budističkih hramova zvone 108 puta kako bi otjerala 108 ljudskih slabosti, a nakon toga se svi smiju tjerajući smijehom zle duhove.

A SVE JE POČELO...

Stari Babilonci slavili su Novu godinu čak prije 4000 godina. Babilonska Nova godina trajala je 11 dana, a svaki se dan slavilo na specifičan način.

Razni obredi, vjerovanja i praznovjerja nastala su iz želje za čišćenjem, tjeranjem zlih demona i prizivanjem dobre sreće, a neka od njih zadržala su se sve do danas. Kubanska tradicija nalaže da sa znakom ponoći pojedete 12 grejpova. Grejpovi, naime, simbolizuju mjesec godine, a poštovanje te tradicije u novoj donosi sreću.

Na Filipinima je bitno pri otkucavanju ponoći na satu imati sto pun hrane, što osigurava blagostanje u nadolazećoj godini. U Španiji kada otkuca ponoć treba jesti 12 bobica grožđa – po jedna za sreću u svakom mjesecu u godini. Posao koji inače obavljate dobro je i s mjerom obavljati i 1. januara i uspješno ga okončati. Želite li dobru i uspješnu godinu, nikako je ne smijete dočekati s dugovanjima. Svoje račune podmirite, tako da u novu godinu uđete poravnatih računa, što će vam osigurati blagostanje. Sve novčanike napunite novcem, kažu vjerovanja, i finansijsko će vas blagostanje pratiti tokom cijele godine. Kada se otvara šampanjac, postavite se da vas pogodi čep! Naime, veruje se da vam u tom slučaju slijedi odlična godina. Ako vas čep nije pogodio, onda se pobrinite da popijete posljednji gutljaj iz flaše, jer i u tom slučaju slijedi odlična godina.

NOVOGODIŠNJE ČESTITKE

Novogodišnje čestitanje je nezaobilazan ritual koji prati ovaj praznik. Nekada smo čestitke kupovali, pažljivo smišljali i olovkom ispisivali svoje želje. Pa na poštu po markice. Najljepši dekor ispod novogodišnje jelke bile su upravo novogodišnje čestitke koje su stizale sa svih strana svijeta, od prijatelja, rodbine, kumova, poznanika. No, tehnologija je učinila svoje. Kada ste posljednji put kupili novogodišnju čestitku i poslali je dragoj osobi? Ili, da preformulišemo pitanje, kada ste posljednji put otvorili poštansko sanduče i u njenu našli novogodišnju čestitku? Danas su unosan posao od pošte preuzeli mobilni operatori i društveni mediji. Kratke tekstualne poruke (SMS), a sada već i viber komunikacija preuzeli su primat u načinu čestitanja Nove godine. Ne stignu ranije, niti zakasne, isporuče se baš onda kada vi to želite (ukoliko nedovoljan kapacitet ne prouzrokuje odloženu isporuku). Nije baš važno na koji način ćete nekome pokazati svoju naklonost i poštovanje, najvažnije je da ono što poželite bude iskreno i iz srca.

NAJLJEPŠE SMS PORUKE:

Želim ti okeane zdravlja, mora sreće i ljubavi, jezera uspjeha, rijeke novca – i nijednu kap tuge i bola.

SREĆNA TI NOVA GODINA! Na poklon ti šaljem LJUBAV upakovanu u ISKRENOŠĆ, sa mašnicom od Lijepih ŽELJA. Neka ti ona daje SREĆU i SIGURNOST cijelog života.

Otvaramo knjigu. Njene stranice su prazne. Sami ćemo na njih ispisati reči. Knjiga se zove Mogućnost, a njeno prvo poglavlje – Novogodišnje večer.

Svaki trenutak u danu ima svoju vrijednost. Jutro donosi NADU, poslijepodne VJERU, večer LJUBAV, a noć ODMOR. Nadam se da ćeš u svakom ovom trenutku uživati svakoga dana u 2017. SREĆNA TI NOVA!

U tijelu zdravlje, u duši mir, u mislima radost, u srcu mladost, a u radu uspjeh, puno sreće i lijepih snova neka ti donese godina nova!

VANVREMENSKE KNJIGE

Postoje književna djela koja zaslužuju svačiju pažnju i koja vrijedi čuvati na policama kućne biblioteke. Ukoliko ih još niste pročitali, možda slobodno vrijeme tokom novogodišnjih praznika možete utrošiti za čitanje jedne, ili više, vanvremenskih knjiga.

KOSMOS, *Karl Seigan*

Seigan je nekako uspio da objasni 15 milijardi godina kosmičke istorije, tako što se dotakao i filozofije i religije i društva. Knjiga je napisana tako da je čak mogu razumjeti i oni bez naučnih predznanja i uspijeva da prenese duboko jedinstvo kosmosa.

ZA KIM ZVONA ZVONE, *Ernest Hemingvej*

„Nijedan čovjek nije ostrvo, sam po sebi cjelina; svaki je čovjek dio kontinenta, dio zemlje. Ako grudvu zemlje odnese more, Evrope je manje, kao da je odnijelo neki rt, kao da je odnijelo posjed tvojih prijatelja ili tvoj. Smrt ma kog čovjeka smanjuje mene, jer ja sam obuhvaćen čovječanstvom. Stoga, nikad ne pitaj za kim zvona zvone – ona zvone za tobom...“

STO GODINA SAMOĆE, *Gabrijel Garsija Marquez*

Ovo je priča o selu Makondo i njegovim stanovnicima. Počinje sa Hose Arkadio Buendiom, čovjekom koji je sagradio selo, suočenog sa sjenkama građanskog rata i duhom čovjeka kojeg je ubio. Roman pokriva 100 godina svake generacije porodice Buendija, čije su greške u prošlosti vodile ka njenom uništenju.

ZLOČIN I KAZNA, *Fjodor Dostojevski*

Zločin i kazna je priča o Rodionu Raskolnikovu, siromašnom i propalom studentu iz Sankt Petersburga, koji je smislio plan da ubije stariću, lihvarku. Tim ubistvom planira da riješi finansijske probleme, a i smatra ga etički opravdanim, jer se on, kao pojedinac, nalazi iznad moralnih pravila koja obavezuju ostale ljude. Šta je u životu opravdano, a šta ne?

UBITI PTICU RUGALICU, *Harper Li*

Roman pripovjeda o devojčici Džin-Luiz Finč, poznatoj kao Skaut, njenom bratu Džemu, i njihovom drugu Dilu, koji živeći u gradiću na jugu SAD-a, sa velikim interesovanjem prate sudski proces u kojem njihov otac kao advokat brani crnca optuženog za navodno silovanje bjelkinje. Uprkos ozbiljnim temama silovanja, i rasne i rodne nejednakosti, ova priča je poznata i po svojoj toplini i humoru. Nagradena je Pulicerom.

MAJSTOR I MARGARITA, *Mihail Bulgakov*

Jedan od vjerovatno najvećih romana ikada napisanih koji se može čitati na više načina.

ŽENSKI KUTAK SLATKO I ZDRAVO

KEKS SA ČOKOLOADOM

Sastojci:

- 2 jaja,
- 100 grama maslaca ili 6 kašika kokosovog ulja,
- 2 kašike kokosovog šećera,
- 220 grama speltinog integralnog brašna,
- 80 grama ovšenog brašna
- 1 prašak za pecivo,
- 200 grama crne čokolade sa visokim procentom kakaoa.

Umotiti jaja sa maslacem (otopljenim na sobnoj temperaturi) ili sa kokosovim uljem. Ne morate to činiti mikserom, dovoljno je i običnom mutilicom. Zatim dodati ostale sastojke, osim čokolade. U ovoj fazi još možete to da činite kašikom. U jednom trenutku će vam se učiniti da ne možete dalje bez vode, ali vjerujte mi da možete da oblikujete finu masnu jufku bez vode, (voda bi samo pokvarila stvar). Nasjeckajte čokoladu iznad smjese proizvoljno. Umijesite kompaktnu jufku. Uključite rernu na 200°C. Stavite pek papir na pleh. Izdvajajte loptice i pritisnite svaku prilikom stavljanja na pleh, kako biste dobili oblik kolačića. Imate dovoljno smjese za 20 komada. Pecite 10 minuta. Ostavite ih da se ohlade.

Izvor: hronokuhija.rs

DŽEM OD MALINA

Sastojci:

- 2 šolje malina
- 2 kašike čia sjemena
- 2 prstohvata himalajske soli
- 2 kašike meda

Izmiksati sve sastojke u blenderu do željene gustoće. Prespite džem u teglu i sačekajte sat vremena da sjeme razvije želatinasti sadržaj. Možete mazati na hleb, a možete uzeti kašiku ovog džema u popodnevni časovima za podizanje energije.

Ovaj zdravi džem u frižideru može stajati do 30 dana. Ako su maline zamrznute, potrebno ih je prethodno odmrznuti.

Izvor: *recept preuzet i preveden sa enegleskog sa www.blossomwithbrilliance.com*

U posljednji čas

Novogodišnji outfit , vrlo važan za svaku ženu, često je posljednja stavka na podužoj listi priprema za tu posebnu noć. Čak i onda kada je doček planiran. A tek kad nije. Ako se u posljednjem trenutku donese odluka da se porodični ambijent zamijeni hotelskim , na moru ili planini svedjedno, nastane problem. Vječita ženska dilema šta obući odvodi nas pred ormar u kojem, među postojećim stvarima, pokušavamo naći nešto adekvatno prilici, dovoljno atraktivno da kažemo sebi: to je to! No, izbor je već teža stvar. Prebiramo haljine, vadiamo, vraćamo... Ovu sam nosila prošle, ovu predprošle godine, sve su već videne...Nemate vremena za trku po buticima i nastaje panika.

Nepotrebno! Moda je već odavno toliko liberalna da uz malo truda (i vjere) svako sebi može biti kreator i stilista, dobar u mjeri zadovoljstva samim sobom. A to je najvažnije. Kreativnost, mašta i vještina da postojeće stvari iskombinujete na drugačiji način daju odličan rezultat. A vi bi, ipak, da ste u trendu? Bićete ako se poigrate sa zlatnom i srebrnom bojom koje su mast have ove sezone. "Dosadna" crna haljina koju ste nosili "toliko i toliko puta" doživjeće transformaciju uz šal od muslina ili lamea, pojas, čipkani ogrtač ili samo čarape koje svjetlucaju u boji srebra ili zlata. Ako ste vični igli i koncu, ukrasnom sjajnom trakom ili čipkom obrubite rub haljine i bretele i efekat će biti potpun. Kombinacija zlatne i srebrne boje takode je vrlo aktuelna pa hrabro napravite novogodišnji stajling, bez straha da je previše. Ako ste pristalica svedenijeg stila, jednostavna bijela košulja, crne pantalone i široki pojas u jednoj od ove dvije trendi boje učiniće da izgledate vrlo šik. Varijacija je bezbroj, ovo su samo neke od

ideja koje- vjerujte mi na riječ- učine pravo malo čudo. Iz iskustva znam koliko nakit, šal, čipkane čarape, duge rukavice i parče krzna transformišu odjeću i izgled čine glamuroznim. Ignorišite činjenicu da je haljina koju nosite od prije par sezona. To niko ne zna osim vas. Uz malo više hrabrosti i želje da budete drugačiji- to ćete i biti. Šminka i frizura zaokružice novogodišnji outfit.

I još jedna dobra stvar: sasvim je passe da cipele, sandale i torbica budu u istom tonu. Naprotiv, kontrasti su poželjni. Tako da se u tom kontekstu možete poigrati bojama. Autentičnost i originalnost su uvijek u trendu. Kao i dobro raspoloženje. I optimizam. I nada da će vam Deda Mraz u godini koju čekamo ispuniti bar dio želja koje prethodne nisu. Vjerujte u to, tako će i biti.

Ako niste obavili pripreme osvježenja lica i tijela da zablistate u novogodišnjoj noći, evo par provjerenih savjeta u posljednji čas. Pomiješajte maslinovo ulje, palentu i sodu bikarbonu, nanesite na lice, vrat i dekolte, sačekajte da se osuši i uklonite mlakom vodom uz blago kružno trljanje. To možete primijeniti i na tijelo. Odličan piling. Umotite bjelance, nanesite na lice i kad počne da se steže, umijte mlakom vodom. Efikasan brzometni lifting iz kuhinje. Kokosovo ulje višestruko je blagotvorno. Namažite lice i tijelo. Osjetićete razliku.

Srećna Nova godina!

Seka Martinovic, novinar i modni dizajner

Dodatak pripremila: Eleonora Albijanić

Zahvaljujemo se Igoru Majeru iz *La mia casa* i Ireni Govedarici - *Magic Box Kiki* na ustupljenim fotografijama

Izvor: www.doceknove-godine.com, www.novagod.com, www.bastabalkana.com

ZDRAVLJE

SUVE ŠLJIVE I ORASI I JOS PONEŠTO

*Dr. Biljana Savić, specijalista interne medicine i
nutricionista Ordinacija Balans, Nikšić, Mrkošnica
br.1 +382 40 21 38 97; +382 67 26 09 97*

Uplovali smo u doba godine kada čini je sa svježim voćem bivaju zamjenjene činičicama sa suvim voćkicama. Ne treba to da doživljavamo kao hendikep, već ličnu prednost što imamo pristup koncentratima dobrih stvari u "malim pakovanjima."

Smješteno u kesice i u teglice, čeka nas suvo voće koje je sačuvalo puno dobrih stvari - prirodni šećer, enzime, vitamine, minerale. Svega ima više nego u svježim verzijama, osim vlage.

Ono predstavlja zdraviju verziju slatkiša, odnosno najbolji oblik šećera koji možemo da unesemo u organizam, ako, i kada se javi potreba.

Razne vrste voća mogu da se suše, a mi pominjemo one koje su se odomaćile kod nas.

Suvo grožđe - suše se samo određene sorte. Najbogatije je ugljenim hidratima od svih suvih voćki, a sadrži i resveratrol, izoflavon. Za poboljšanje krvne slike preporučuje se da se 5 zrna suvog grožđa i 5 zrna badema potope uveče u vodu i da se pojedju svako jutro.

Suve šljive - sadrže vitamin A, riboflavin, vitamin C, kalcijum, magnezijum. One su, vjerovatno, najpoznatiji laksativ iz narodne medicine.

Suve smokve - zovu ih i koncentrovana superhrana zbog minerala, vitamina i antioksidanasa koje sadrže. Iz grupe vitamina B: niacin, piridoksin, pantoten, folna kiselina. Tu su: kalcijum, cink, kalijum, selen, bakar, gvožđe, kalijum. Dobre su za kolače, ali i za sendviče.

Suve kajsije - čuveni antioksidans, vitamin A nalazi se u mnogo većoj koncentraciji nego u svježim primjercima. Tu su vitamini B12 i C. Od minerala - kalcijum, fosfor, kalijum, gvožđe.

Urme - sve ih više volim, priznajem. Imaju vitamine B1, B5, folnu kiselinu. Od minerala: kalcijum, magnezijum, gvožđe. One su izuzetan prirodan izvor energije - brza infuzija snage, bez naknadnog pada koncentracije šećera u krvi, što je velika povoljnost.

Suše se i jabuke, kruške, maline, višnje, brusnice. Svaka ova voćka ima performanse vrijedne i pažnje i hvale.

Dobro je da se suvo voće prethodno drži potopljeno u vodi. Odlična komponenta, takođe se nalazi i u kompotima.

Zato, ukoliko nemamo problem sa regulacijom nivoa šećera u krvi, ili, ako ne postoji neki drugi razlog, suvo voće je pravo rješenje kako da se prevaziđe zimska oskudica svježeg voća. Ako se napravi tandem sa orašastim plodovima i tako uključiti u doručak ili užinu - meta

je pogođena u centar.

Vrijeme proslava uveliko traje. Jesti ili ne jesti – pitanje je sad!?

Gdje je jelo, tu je i piće. Slatkiši su nezaobilazni. Pa kako da se čovjek postavi u cijeloj situaciji – da ne propusti mnogo, a i da ne dobije mnogo – kilograma. A i ostalih zdravstvenih problema koji dolaze sa pretjerivanjem u jelu i piću.

Ljudi su uglavnom u prazničnom raspoloženju i sad se ja pitam kako da izložim podsjetnik o higijensko – dijetetskom režimu, a da istovremeno nikom ne „zamrznem“ osmijeh na licu.

Ustvari, nema tu ničeg strašnog, kad se malo razmisli. Kada prihvatimo činjenicu da nije neophodno da probamo baš sve i da to bude u velikim količinama. Kada otkrijemo koliko je lijepo kada smo poslije dobrog obroka veseli, energični i dobro raspoloženi, umjesto da nas savladaju umor i pospanost.

Dakle, šta se može učiniti? Snimite situaciju na bogatoj trpezi.

Sastavite top listu. Postavite prioritete. I primijenite sistem eliminacije. Ono što se nikada ne preporučuje, ne bi trebalo ni sada uzimati u obzir: mnogo suhomesnih proizvoda, majoneze, specijalitete sa margarinom i uopšte hranu u kojoj je kombinovano puno soli, puno masti i puno nezdravih začina.

Na kraju krajeva i najkvalitetenija hrana uzeta u prekomjernim količinama nije nešto što bismo preporučili.

Ne dajte da vas zavarava šarenilo sokova koji se zovu voćni, a imaju u sebi sve osim voća. Ne dozvolite alkoholu da vas zavede toliko da ne znate kuda ste krenuli i dokle ste stigli.

Fizička aktivnost ne bi trebalo da se zanemari, naprotiv. U vrijeme praznika uglavnom se ima više slobodnog vremena, pa i to možemo da uvedemo među aktivnosti. I da zadržimo dobru naviku za ubuduće.

Plešite, ako ste u tom fazonu. Ovih dana ima dosta mjesta sa muzikom, a i sopstvena kuća je sasvim pogodno mjesto za to.

Ako imate komšije za koje znate da bi im značilo, ako u vašoj blizini neko živi sam, ako imate starije rođake i prijatelje, ponesite nešto sa svoga stola. Podijelite i dobićete osmijeh, zahvalnost i ljubav.

Kako bilo da bilo, ne zaboravite da prošetate svaki dan. Biće vam zahvalni duša i tijelo. Kreirajte svoje dobre običaje za vrijeme praznika i za vrijeme poslije praznika. Uradite to sa svojim dragima – ništa zdravije od toga. I neka vam je sve srećno

AKTUELNOSTI

NEKA VAS VOZI DOBRA ENERGIJA 3

FORD MONDEO POTROŠAČU IZ PODGORICE

FORD MONDEO

www.epcg.com

Elektroprivreda Crne Gore izvela je dobitnike vrijednih nagrada u nagradnoj igri NEKA VAS VOZI DOBRA ENERGIJA 3. Ova nagradna igra je organizovana samo za članove ZLATNOG TIMA, a u bazi za izvlačenje dobitnika našlo se 100.874 potrošača iz kategorije domaćinstva koji su redovno, u kontinuitetu, izmirivali svoje obaveze po osnovu utrošene električne energije od decembra 2015. godine.

Glavnu nagradu, automobil FORD MONDEO, dobio je potrošač iz Podgorice, sa pretplatnim brojem 19217654, dva telefona Samsung S7 dobili su potrošači iz Herceg Novog i Budve sa pretplatnim brojevima 21217204 i 09207128. Izvučeni su i dobitnici vaučera za putovanja za dvije osobe, koji se mogu iskoristiti u narednih godinu dana i potrošači sami mogu birati destinaciju. Vaučer za putovanje za dvije osobe u vrijednosti od 1.100 eura dobio je potrošač iz Nikšića, pretplatni broj 15226203, vaučer od 900 eura za putovanje za dvije osobe dobio je potrošač iz Podgorice, sa pretplatnim brojem 19743712, dok je vaučer od 500 eura za putovanje za dvije osobe dobio potrošač iz Mojkovca, pretplatni broj 14138940. U nagradnom fondu našlo se i pet vaučera od po 200 eura za trgovinu u VOLI marketima, a nagrade su dobili potrošači iz Herceg Novog (pretplatni broj 21370584), Nikšića (15212865), Podgorice (pretplatni brojevi 19467294 i 19114561) i Mojkovca (14106356).

Izvlačenje nagrada nadgledala je tročlana komisija u sastavu: Svetlana Crnogorac, predsjednik komisije, iz FC Snabdijevanje, Jelena Čeranić, član, iz IT direkcije EPCG i Eleonora Albijanić, član, iz Direkcije za odnose s javnostima.

Detalj sa izvlačenja nagrada u RTCG

EPCG će i u narednom periodu nastaviti da organizuje nagradne igre za potrošače koji redovno izmiruju svoje obaveze po osnovu utrošene električne energije. Takođe, 31. decembra, svi potrošači iz kategorije domaćinstva koji budu imali stanje duga nula postaće novi članovi ZLATNOG TIMA i steći pravo na mjesečni popust od 10 odsto na računima za utrošenu električnu energiju. Popust se obračunava na proizvode i usluge Elektroprivrede Crne Gore.

43.

kolo nagradne igre za zaposlene "BUDI U TOKU, BUDI U IGRI"

SOZ PET PUTA PO 100 EURA

SINDIKALNA ORGANIZACIJA ZAPOSLENIH EPCG (SOZ), I U OVOM KOLU, NAGRADILA PET ZAPOSLENIH SA PO 100 EURA. TRADICIONALNO, LOVČEN OSIGURANJE AD OBEZBIJEDILO GODIŠNJE OSIGURANJE KUĆE ILI STANA, DOK OPTIKA "OPTOTIM" POKLANJA DVA VAUČERA OD PO 50 EURA ZA KUPOVINU U NJIHOVIM OBJEKTIMA.

DOBITNICI NOVČANE NAGRADE SOZ (100 EURA):

1. Goran Rončević (Region 4)
2. Bećir Hrković (TE Pljevlja)
3. Nataša Pavičević (Direkcija)
4. Goran Backović (CEDIS)
5. Nikola Ivanović (Region 3)

NAGRADA LOVČEN OSIGURANJA A.D. PODGORICA

1. Nadežda Nikolić (Direkcija)

VAUČERE OD 50 EURA ZA KUPOVINU U OPTIKAMA "OPTOTIM" DOBILI SU:

1. Nataša Ćorović (Direkcija)
2. Dragan Mihaljević (CEDIS)

MASAŽU U KLUBU KOREKTIVNE GIMNASTIKE ISKRA DOBIO/LA JE:

1. Ljiljana Vukčević (Snabdijevanje Podgorica)

KOMISIJA ZA IZVLAČENJE:

Svetlana Gardašević (SOZ) i **Miodrag Vuković** (Direkcija za odnose sa javnošću)

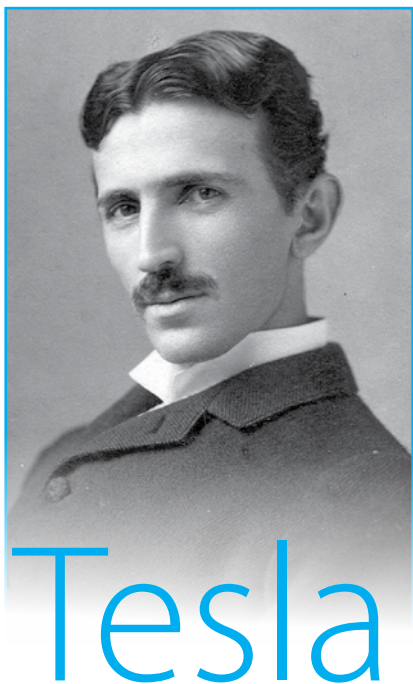
Dobitnicima čestitamo, ostalima više sreće u narednom kolu.

NAPOMENA: Poštovane kolege, obavještavamo Vas da ćemo u obzir uzimati samo kupone sa tačnim odgovorom na nagradno pitanje. Istovremeno, podsjećamo Vas da se, shodno pravilima, učesće u nagradnoj igri obezbjeđuje popunjavanjem isključivo jednog kupona. Svi oni koji budu slali dva ili više kupona, kao i kuponi sa netačnim ili bez odgovora biće unaprijed diskvalifikovani!

REDAKCIJA

NAGRADNO PITANJE U OVOM KOLU:

Koliko su u prosjeku umanjene konačne cijene za distributivne kupce u odnosu na prošlu godinu?

Čest posjetilac Tesline laboratorije bio je i čuveni pisac, Mark Tven. Tesla je sa njim bio veliki prijatelj. Tven je napisao neobičnu novelu "Tajanstveni stranac", posvećenu Nikoli Tesli. Neki misle da je ovo djelo pod velikim uticajem razmišljanja i djela N. Tesle jer prilično odudara od ostatka Tvenovog rada.

U njoj se govori o andjelu koji silazi sa Neba u malo austrijsko selo, gdje se susreće sa grupom dječaka sa kojima se igra i uči ih tajnama Svijeta. Malo austrijsko selo vjerovatno je Smiljan, a lik andjela inspirisan je Teslom. Slijedi objašnjenje veoma čudne teorije ljudskih sudbina i kosmologije. Andjeo govori o osjećanju moralnosti koje je izvor svih ljudskih nedaća, i nesreći prouzrokovanoj neshvatanjem precizne kombinatorike najsitnijih životnih događaja. Svaki od njih određuje dalji niz u lancu sljedećih zbivanja.

Najzad, prije nego što andjeo napusti seoske dječake, uvodi ih u posljednju kosmičku tajnu koja ih je užasnula, tajnu Nebića: "Sve je samo misao" kaže on, "ništa ne postoji", "i ja sam samo misao, usamljena misao koja luta praznim prostranstvima Svemira"...

MUDRE MISLI

tanja.nikcevic@epcg.com

Ko priznaje svoje neznanje, pokazuje ga jedanput, ko ga skriva, pokazuje ga više puta.

Japanska poslovice

Zaposlenog čovjeka ne posjećuju dokoni ljudi, kao što muve ne obleću oko vrelog lonca.

Benjamin Franklin

Uхватite se u koštac sa morem problema i dok se budete bavili njima, riješićete ih.

William Shakespeare

Možete dobiti sve što želite u životu samo ako dovoljno pomognete drugim ljudima da dobiju ono što žele.

Zig Zigler

Budućnost se kupuje sadašnjošću.

Samuel Johnson

Prošlost ne možete da izmijenite, ali je budućnost još uvijek u vašim rukama.

Hugh White

Sve ono što vi dajete životima drugih ljudi, vraća se u vaš život.

Mary Kay Ash

Ne traćite vrijeme tražeći prepreke jer možda ih i nema.

Franz Kafka

Uvijek je pravo vrijeme da se uradi ono što je ispravno.

Martin Luther King

Jedna je pamet dobra, dvije su još bolje.

Fyodor Dostoyevsky

**KLUB KOREKTIVNE
GIMNASTIKE
ISKRA**

TEL: +382 67 20 99 55 ILI +382 67 24 17 85

ADRESA: BULEVAR IVANA CRNOJEVIĆA 73, 81000 PODGORICA

E-MAIL: BACO.DROBNJAK@GMAIL.COM

Vaše Zdravlje
treba da bude na
PRVOM MJESTU

Programi – usluge:

- Korektivna gimnastika za djecu i odrasle
- Školica sporta za djecu
- Joga (za zrave, za osobe sa zdravstvenim problemima, za starije od 65. godina i za trudnice) grupno i individualno
- Energoterapija
- Masaža
- Elektroterapija
- Kineziterapija

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

epcg
Edukativna Prva Gimnazijska Škola

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

epcg
Edukativna Prva Gimnazijska Škola

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

44. KOLO NAGRADNE IGRE ZA ZAPOSLENE "BUDI U TOKU - BUDI U IGRI"

BOGAT NAGRADNI FOND

NAGRADNO PITANJE ►

PRAVILA NAGRADNE IGRE:

Priručnik nagradne igre "Budi u toku - budi u igri" je Direkcija za odnose sa javnošću EPCG. Svrha priređivanja je nagrađivanje zaposlenih, osim u Direkciji za odnose sa javnošću. Jedno lice ima pravo da popuni jedan kupon. Izvlačenje kupona organizuje Direkcija za odnose sa javnošću, a imena dobitnika biće objavljena u narednom broju lista EPCG. Za učešće u igri, potrebno je tačno odgovoriti na nagradno pitanje.

KOLIKO
SU U PROSJEKU
UMANJENE KONAČNE CIJENE
ZA DISTRIBUTIVNE KUPCE U
ODNOSU NA PROŠLU
GODINU?

